

PLÅT- OCH VENTILATIONSAVTALET

2025-05-01 - 2027-04-30

Kollektivavtal och
allmänna bestämmelser

Plåt & Ventföretagen
Byggnads

Allmänna Bestämmelser för Byggnadsplåtslageri, Plåtbearbetning och Ventilationsarbeten

2025-05-01–2027-04-30

Plåt & Ventföretagen

Svenska Byggnadsarbetareförbundet

Innehåll

§ 1 Allmänna grundregler	7
1. Giltighetsområde	8
2. Omfattning	8
3. Arbetets ledning	8
4. Föreningsrätt	8
5. Kvalitetssäkring och kompetensutveckling	10
§ 2 Arbetstidsavtal	10
1. Allmänna bestämmelser	10
2. Ordinarie arbetstidens längd och förläggning	10
3. Beredskapstjänst	10
4. Flextid	11
5. Arbete förlagt till nattetid eller i treskift	12
6. Raster, måltidsuppehåll	12
7. Nattvila	12
8. Dygnsvila	13
9. Veckovila	13
10. Tillägg för obekväm arbetstid	13
11. Skiftarbete	14
12. Övertidsarbete	14
13. Övertidsersättning	15
14. Uttag av kompensationsledighet	16
15. Inarbetande av tid	16
16. Arbetsfria dagar	16
17. Arbetstidsförkortning	17
18. Permission	19
19. Tjänstledighet för uppdrag i organisation	20
20. Arbetstidens iakttagande	20
21. Avdrag vid frånvaro när månadslön tillämpas	20
22. Arbeten inom bergrum	21
§ 3 Löneformer	23
1. Allmänna grunder	23
2. Fastställande av löneform	23
3. Övergångsregler mellan timlön och månadslön	24
4. Ackord	24
5. Individuell tidlön	24
6. Resultatbonus	25

§ 4 Ackordsregler	26
1. Allmänna grunder	26
2. Överenskommelser och ändring av priser	26
3. Förhandsmätning	28
4. Lön vid pågående ackordsarbete	29
5. Mätning av färdigställt arbete	31
6. Ackordsräkning och fördelning av ackord	32
7. Utbetalning av ackordsöverskott	34
8. Rättelser och tvister	34
9. Förverkande av ackordsöverskott	35
§ 5 Lönenivåer	36
1. Allmänna grunder	36
2. Yrkesgruppering	36
3. Avtalets lägsta lön vid tidlön och ackordsarbete	38
4. Avtalsjusteringar	41
§ 6 Ersättning vid sjukdom och särskild frånvaro	43
1. Sjuklön	46
2. Sjukanmälan	46
3. Ersättning till smittbärare	47
4. Graviditetslön	47
§ 7 Traktamente och reseersättning	48
1. Arbete på främmande ort	48
2. Resa mellan bostad och verkstad	50
3. Resa utom ordinarie arbetstid till tillfällig arbetsplats	50
4. Resa under ordinarie arbetstid	52
§ 8 Löneutbetalning	53
1. Löneperiod	53
2. Tidnotor	53
3. Löneutbetalning	53
4. Lönespecifikation	54
5. Ersättning vid sen löneutbetalning	55
6. Övriga bestämmelser	55

§ 9 Semester	56
1. Allmänna bestämmelser	56
2. Semesterlön och semesterersättning timlön	56
3. Semesterlön och semestertillägg för månadsavlönade	56
4. Förläggning av huvudsemester	57
5. Förläggning av semesterdagar utöver huvudsemestern	58
6. Sjukdom under semesterledighet	59
7. Utbetalning av semesterlön	60
8. Obetald semester månadsavlönade	60
§ 10 Försäkringar och övriga avgifter	61
1. Försäkringar enligt lag	61
2. Övriga försäkringar	61
§ 11 Specialbestämmelser, ordnings- och skyddsregler	63
1. Ordningsregler	63
2. Skydds- och arbetsmiljöregler	64
§ 12 Förhandlingsordning vid tvist	67
1. Allmänna regler	67
2. Förhandlingar	68
3. Tidsfrister	68
4. Förhandling enligt 11, 12 och 38 §§ MBL	70
5. Genomförande av förhandling	70
6. Protokoll	71
7. Avslutande av förhandling	71
8. Ränta	71
§ 13 Giltighetstid och uppsägningsförfarande	72
Övergångsbestämmelser för ackordsprislister	72

Bilagor	75
1. Överenskommelse med anledning av lagen om anställningsskydd	76
2. Permittering	80
3. In- och utlåning av arbetstagare mellan företag	82
4. Anlitande av UE	84
5. Bemanning	87
6. Tillämpningsregler vid anlitande av underentreprenörer (HEA)	93
7. Överenskommelse om tillämpning av lagen om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen (FML)	95
8. Överenskommelse om företagsanpassad medbestämmande (MB-organisation) inom avtalsområdet	97
9. Arbetsmiljöavtal	99
10. Utdrag ur Utvecklingsavtalet § 10	105
11. Bygglösen och fördjupad kontroll	107
Utbildningsavtal	112
Förteckning av överenskommelser mellan parterna som ej intagits i detta tryck	118
Register	119

§ 1 Allmänna grundregler

1. Giltighetsområde

Detta avtal äger tillämpning för samtliga arbetstagare, anställda i företag som är medlemmar i Plåt & Ventföretagen.

Avtalet gäller inte för skolelever som under pågående skoltermin fullgör yrkespraktik i plåt- och ventilationsbranschen. Med undantag för villkor enligt § 5 punkt 4 d), ferielön, gäller avtalet inte heller för feriearbetare under eller mellan skolperioder.

2. Omfattning

- Detta avtal omfattar allt förekommande byggnadsplåtslageri och takarbeten inklusive lättbyggnadsteknik med plåt som huvudkomponent, allt med därtill hörande och närliggande arbeten.
- Detta avtal omfattar alla förekommande ventilationsarbeten, kanal och skorstensrensning samt service med allt därtill hörande och närliggande arbeten.
- Detta avtal omfattar all förekommande bearbetning av tunnplåt med tillhörande smides- och svetsmekaniska arbeten samt därtill hörande och närliggande arbeten.

3. Arbetets ledning

Med iakttagande av avtalets bestämmelser äger arbetsgivaren rätt att leda och fördela arbetet, att fritt antaga eller avskeda arbetstagare.

Protokollsanteckning

Vid tillämpning av denna punkt skall hänsyn tas till att såväl avtal som lag begränsar arbetsgivarens rätt.

4. Föreningsrätt

a) Föreningsrätten skall å ömse sidor lämnas okränk.

b) Anser arbetstagarna att avskedande ägt rum under omständigheter, som kan tolkas såsom angrepp på föreningsrätten, eller att det eljest innebär en orättvisa, skall de, innan andra åtgärder vidtagas, genom sin organisation påkalla undersökning för vinnande av rättelse.

5. Kvalitetssäkring och kompetensutveckling

a) Gemensamma utgångspunkter

Parterna uttalar en vilja att ge förutsättningar till en kompetens- och kvalitetshöjning i branschen genom att aktivt verka för anlitande av seriösa samarbetande företag och underentreprenörer i företagen.

Varje företag skall svara för att rätt kvalitet och kompetens uppnås inom parternas avtalsområde genom:

- att planera och genomföra arbetet rätt från början
- att arbeta in kvalitet i verksamheten bl.a. genom fort- och vidareutbildning i syfte att uppnå individuell behörighet, egenkontroll och erfarenhetsåterföring
- att anlita kollektivavtalsbundna samarbetspartners som t.ex. "samarbetande företag", entreprenörer, konsulter och leverantörer som har minst samma kvalitetskrav som företagen i sin verksamhet.

b) Kontroll och rättelse

Allt arbete utföres fackmässigt och enligt vederbörligen givna instruktioner. Arbetsgivaren äger att under arbetets gång kontrollera utförandet och påkalla rättelse, där sådan erfordras.

Anmärkning

Vid bedömningen av om ett arbete inte skett fackmässigt eller om ett avsteg från given instruktion skett ska det tas i beaktande ifall berörd arbetstagare haft tillräckliga kunskaper, om denne erhållit skriftliga och/eller muntliga instruktioner från arbetsgivaren samt om berörd arbetstagare erhållit rätt typ av utrustning.

Vid ackordsarbete ingår rättelse av arbeten som inte utförts fackmässigt i ackordstiden.

Vid tidlön ersätts tid som åtgår för rättelse av sådant eget arbete som en besiktningsman bedömt inte har utförts fackmässigt med avtalets lägsta lön. Nedsättning av lön för rättelse av eget arbete får högst omfatta motsvarande 20 timmar per objekt, dock max 40 timmar per år. Nedsättning av lön får ej ske för lärlingar eller anställda som redan går på avtalets lägsta lön.

Beslut om nedsättning av lön ska föregås av förhandling enligt 11 § MBL. Förhandling skall påkallas inom en (1) månad efter det att arbetsgivaren fått kännedom om besiktningsmannens bedömning och senast inom ett (1) år efter det att det icke fackmannamässiga arbetet slutförts.

Då större arbeten utföres skall arbetsgivaren till arbetstagare lämna skriftlig order med nödvändiga instruktioner för arbetets utförande. Avvikelse från instruktionen får ej ske utan arbetsgivarens skriftliga medgivande.

Med arbetsgivarens medgivande har beställare rätt att lämna arbetstagaren skriftlig order, vilken lämnas till arbetsgivaren i samband med tidnotornas avlämnande. När det av beställaren beordrade arbetet slutförts skall arbetstagaren lämna uppgift till arbetsgivaren om beställt arbete och arbetstid och vid ackord fördelat på ackords- och timtid.

c) Kvalitetssäkring – egenkontroll

I syfte att höja kvalitetsnivån i branschen samt att tillgodose krav från byggherrar, beställare och konsument, har företagen inom branschen i ökad utsträckning infört system för kvalitetssäkring innefattande egenkontroll avseende vissa arbetsmoment.

Egenkontrollen ingår i arbetsuppgifterna och innebär att arbetsgivaren tillhandahåller arbetstagare checklistor, dagbok och rapportblanketter för kontroll av kvalitetskritiska arbetsmoment. Syftet med dessa handlingar är att de skall fungera som kvalitetsdokument, signerade av vederbörande arbetstagare. Sammantaget blir detta en dokumentation på att arbetena utförs i enlighet med arbetsgivarens instruktioner och föreskrifter.

§ 2 Arbetstidsavtal

1. Allmänna bestämmelser

Arbetstidslagen gäller med nedan angivna tillägg och undantag.

Överenskommelse om avvikelse från detta avtal och/eller avvikelser avseende nattarbete, veckovila och övertidsvolym får träffas mellan företaget och Byggnads region. Om sådan överenskommelse inte träffas, gäller avtalets regler.

2. Ordinarie arbetstidens längd och förläggning

Den ordinarie arbetstiden är 40 timmar per helgfri vecka (exklusive raster). Arbetsgivaren och den anställde kan träffa överenskommelse om arbetstidens längd och förläggning. Den ordinarie arbetstiden kan förläggas måndag t.o.m. fredag med början tidigast klockan 05.00 och slut senast 22.00.

Om sådan överenskommelse ej träffas förläggs den ordinarie arbetstiden mellan 06.00 och 17.30 per helgfri vecka (exklusive raster) med 8 timmar per dag.

Besked om ändrad arbetstid bör lämnas av arbetsgivaren senast 14 dagar i förväg, om ej verksamhetens gång kräver annat.

För tvåskiftsarbete och intermittent treskiftsarbete gäller dock 38 timmar och för kontinuerligt treskiftsarbete 36 timmar per helgfri vecka.

Vid arbete på bygg- eller installationsarbetsplats tillämpas på denna gällande arbetstider, såvida annan överenskommelse ej träffas.

Såvida inte annat överenskommit med arbetstagaren skall dennes ordinarie arbetstid vara schemalagd. Arbetstagaren skall få besked om ändringar i sitt arbetstidsschema minst 30 dagar i förväg. Denna tidsfrist kan dock avkortas vid speciella och opåräknade förhållanden.

3. Beredskapstjänst

Arbetsgivare och anställd kan träffa överenskommelse om beredskapstjänst.

Då fara i dröjsmål föreligger har arbetsgivaren rätt att påfordra beredskapstjänst; dock högst en gång under loppet av fem (5) veckor per arbetstagare.

Om ingen annan överenskommelse träffas bör ett beredskapstjänstetillfälle inte vara längre än sju dagar.

Under beredskapstjänst ska arbetstagaren kunna infinna sig på företaget inom loppet av en timme. Underrättelse om beredskapstjänst ska lämnas senast två (2) veckor i förväg. Sådant besked får dock lämnas kortare tid i förväg, om händelse som inte kunnat förutses ger anledning till det.

För arbete under beredskapstjänst betalas övertidsersättning eller ges kompensationsledighet på de förutsättningar som anges i detta avtal. För beredskap utöver ordinarie arbetstid utges ersättning per tillfälle med ett belopp enligt överenskommelse mellan arbetsgivare och anställd.

Parterna åtar sig att följa tillämpningen under avtalsperioden, så att nödvändigt beredskapsarbete kan utföras.

4. Flextid

Med flextid menas att arbetstagaren förfogar över arbetstidens förläggning. Arbetstagaren och arbetsgivaren kan skriftligen träffa överenskommelse om flextid.

- Flextid får ej förläggas när uppenbara hinder i verksamheten föreligger.
- Samråd skall alltid äga rum inom arbetslaget innan flextid arbetas in eller tas ut.
- Flextid kan förläggas mellan 06.00–09.00 och 15.00–20.00.
- Flextidkonto får uppgå till maximalt minus 16 timmar och plus 60 timmar.
- För företag som är bundna av Plåt- och Ventilationsavtalet genom hängavtal får flextidskontot uppgå till maximalt minus 16 timmar och plus 40 timmar.
- Överenskommelse om andra tidsramar än ovan kan träffas med Byggnads region.
- Flextid utgör inte grund för Ob- eller övertidsersättning.
- Flextid skall noteras på tidnotor.

Anmärkning

Uttag av flextid utanför ovanstående förläggning kan ske efter överenskommelse mellan arbetstagaren och arbetsgivaren.

5. Arbete förlagt till nattetid eller i treskift

Innan arbetsgivaren beslutar att införa eller upphöra med kontinuerligt treskiftsarbete, eller annan ordinarie arbetstid förlagd till nattetid, skall förhandling hållas med Byggnads region.

6. Raster, måltidsuppehåll

Raster är sådana avbrott i den dagliga arbetstiden under vilka arbetstagarna inte är skyldiga att stanna kvar på arbetsstället. Raster inräknas inte i den ordinarie arbetstiden.

Arbetstagare har rätt till sammanlagt 1 timma och 15 minuters rast per arbetsdag. Sådana raster inräknas inte i den ordinarie arbetstiden. Förläggning av raster skall överenskommas mellan arbetsgivare och berörda arbetstagare. Tiden ska förläggas till minst två tillfällen såvida omständigheterna inte föranleder annat.

Rasterna skall förläggas så att arbetstagarna inte utför arbete mer än 5 timmar i följd. Rasternas antal, längd och förläggning skall vara tillfredsställande med hänsyn till arbetsförhållandena.

Raster får bytas ut mot måltidsuppehåll vid arbetsplatsen.

Arbetsgivaren skall ordna arbetet så att arbetstagarna kan ta de pauser som behövs utöver rasterna.

Vid övertidsarbete i omedelbar anslutning till ordinarie arbetstid, har arbetstagaren rätt till 15 minuters måltidsrast innan övertidsarbetets början samt även därefter var 3:e timma utan att löneavdrag görs.

Om arbetsförhållandena kräver det, får i stället särskilda arbetspauser läggas ut. Arbetsgivaren skall i så fall på förhand ange arbetspausernas längd och förläggning så noga som omständigheterna medger. Pauser räknas in i arbetstiden.

Avvikelser från dessa bestämmelser får ske enligt punkt 1.

7. Nattvila

Alla arbetstagare skall ha ledigt för nattvila. I ledigheten skall ingå tiden mellan klockan 24.00 och klockan 05.00.

Avvikelse från första stycket får göras om arbetet med hänsyn till dess art, allmänhetens behov eller andra särskilda omständigheter måste fortgå även nattetid eller bedrivs mellan klockan 24.00 och klockan 05.00.

Avvikelser från dessa bestämmelser får ske enligt punkt 1.

8. Dygnsvila

Varje arbetstagare ges minst elva timmars sammanhängande viloperiod per 24-timmarsperiod beräknad från arbetspassets början enligt ordinarie arbetstid, om de lokala parterna inte enas om annat.

Avvikelse från stycket ovan får tillfälligtvis ske, om särskilda skäl så föranleder. Vid sådan avvikelse skall arbetstagaren ges kompenserande viloperiod i anslutning därtill eller om det av objektiva skäl inte har varit möjligt, skall arbetstagaren ges motsvarande förlängda viloperiod inom sju kalenderdagar.

9. Veckovila

Arbetstagarna skall ha minst 36 timmars sammanhängande ledighet under varje period om sju (7) dagar (veckovila). Till veckovilan räknas inte beredskapstid då arbetstagaren får uppehålla sig utanför arbetsstället men skall stå till arbetsgivarens förfogande för att utföra arbetet när behov uppkommer.

Veckovilan skall i möjligaste mån förläggas till veckoslut.

Undantag från första stycket får göras tillfälligtvis, om det föranleds av något särskilt förhållande som inte har kunnat förutses av arbetsgivaren.

Beträffande övriga avvikelser från dessa bestämmelser gäller regler enligt punkt 1.

10. Tillägg för obekväm arbetstid

° | Arbete som utförs vardagar mellan 06:30 och 17:00 är inte obekväm arbetstid enligt detta avtal.

För arbete som utförs utanför denna tidsram ersätts arbetet med Ob-ersättning utöver utgående lön enligt nedanstående tabell. Ersättningen kan endera utgå som Ob-tillägg eller som kompensationsledighet.

För arbete som ger rätt till övertid ersättning, utbetalas ingen Ob-ersättning. Arbetet ersätts istället enligt punkt 13.

Anmärkning

För fastställande av utgående lön per timme för månadsavlönade divideras månadslönen med 168 (månadslön/168).

Tidsram	Ob-tillägg	Kompensationsledighet
Helgfri vardag mellan kl. 17.00–22.00	30 % av utgående lön per arbetad Ob-timme	Ledighet med bibehållen lön 18 minuter per arbetad Ob-timme.
Helgfri vardag mellan kl. 22.00–06.30	50 % av utgående lön per arbetad Ob-timme	Ledighet med bibehållen lön 30 minuter per arbetad Ob-timme.
Lördagar och helgdagar	100 % av utgående lön per arbetad Ob-timme	Ledighet med bibehållen lön 1 timma per arbetad Ob-timme.

11. Skiftarbete

Vid införande av eller upphörande med tidsbestämt skiftarbete skall arbetstagaren såvitt möjligt ges besked om detta minst 5 dagar i förväg.

Vid löneformerna timlön och ackord utges ett skiftformstillägg med:

- 6,1 % av utgående lön per arbetad skifttimme vid tvåskift och intermittert treskift,
- 12,8 % av utgående lön per arbetad skifttimme vid kontinuerligt treskift, såvida överenskommelse om kompensationsledighet ej träffas.

Därutöver utges ersättning enligt punkt 10 eller 13 oberoende av löneform. För arbetstagare med regelbundet skiftarbete eller med ordinarie arbetstid regelbundet förlagd till obekväm arbetstid, kan utgående skifttillägg omvandlas till fast månatligt tillägg.

12. Övertidsarbete

Med övertidsarbete avses arbete som den heltidsanställda arbetstagaren utför utöver det för honom gällande ordinarie arbetstidsmättet enligt arbetstids-schemat, om

- övertidsarbetet har påkallats/överenskommit på förhand eller
- där detta ej kunnat ske, övertidsarbetet har godkänts i efterhand och arbetstagaren överskridit den enligt punkt 2 överenskomna genomsnittliga arbetstiden.

Då arbetsgivaren så anser erforderligt bör arbetstagaren, såvida han/hon icke är därtill förhindrad, arbeta övertid i den utsträckning som denna paragraf medger. Innan sådant övertidsarbete utförs eftersträvas överenskommelse mellan arbetsledning och berörd arbetstagare.

Övertidsarbete får inte vägras i följande fall:

- Vid risk för skada på person eller egendom.
- När det är fråga om kortvarigt reparations- eller underhållsarbete i lokaler och arbetsställen, då övertidsarbete är angeläget på grund av tekniska förutsättningar, eller lokalerna är i bruk under ordinarie arbetstid.

Vid övertidsarbete beräknas ersättningen per påbörjad halvtimme, även om övertidsarbetet pågått kortare tid än en halvtimme.

Nytt inkommande arbete inom samma tidsperiod som redan ersatts enligt ovan ingår och inräknas i den föregående, så länge arbetet avslutas inom samma halvtimme.

a) Övertidsuttag

Övertid kan tas ut med högst 48 timmar under en tid av 4 veckor eller 50 timmar under en (1) månad, dock högst med 200 timmar under samma kalenderår (allmän övertid).

Övertid utöver allmän övertid får uttagas efter lokal överenskommelse med Byggnads region.

b) Återföring av tid

När övertidsarbete ersätts med ledig tid, kompensationsledighet, enligt punkt 13, skall den tid som motsvarar faktiskt utfört övertidsarbete återföras till det tillgängliga övertidsutrymmet.

13. Övertidsersättning

För övertidsarbete som förläggs på tidpunkter enligt nedan utges ersättning som övertidsersättning eller som kompensationsledighet. För arbetstagare med månadslön fastställs timlönen enligt följande: månadslönen/168.

Övertidsarbete på arbetstagarens arbetsfria dagar enligt punkt 16 a) jämföras med övertidsarbete enligt Övertidsarbete som utförs på annan tid, se nedan.

Tidpunkt	Övertidsersättning per arbetad timme	Om kompensationsledighet utges i stället för övertidsersättning
Övertidsarbete som utförs helgfri vardag mellan kl. 06.30–20.00	Utgående timlön $\times$ 1,5	Ledighet med bibehållen lön 1 timma och 30 minuter per arbetad övertidstimme.
Övertidsarbete som utförs på annan tid	Utgående timlön $\times$ 2	Ledighet med bibehållen lön 2 timmar per arbetad övertidstimme.

14. Uttag av kompensationsledighet

Om arbetstagaren så önskar och arbetsgivaren bedömer det som möjligt med hänsyn till verksamheten vid företaget, kan överenskommelse träffas om kompensationsledighet i stället för ersättning för arbete på övertid och/eller obekväm arbetstid.

Ledigheten utlägges efter samråd med arbetstagaren. Därvid bör arbetstagarens önskemål beträffande utläggning beaktas så långt det är möjligt.

Kompensationsledighet omfattande högst en (1) dag får tas ut efter en varseltid av fem (5) arbetsdagar. Föreligger allvarliga produktionsmässiga skäl kan arbetsgivaren uppskjuta uttaget av sådan ledighet.

Om företaget och arbetstagarna inte enas om annat får högst 40 timmar övertidsarbete per år ersättas med kompensationsledighet.

15. Inarbetande av tid

Inarbetande av tid får ske efter överenskommelse. Inarbetandet skall ske innan ledigheten tas ut såvida annan överenskommelse ej träffas. Sådan inarbetad tid ger rätt till lön för fridagar och helgdagar.

16. Arbetsfria dagar

a) Arbetsfria dagar

Nyårsdagen, trettondagen, långfredagen, påskafton, annandag påsk, första maj, Kristihimmelsfärdsdag, pingstafton, pingstdagen, Sveriges nationaldag, midsommarafton, julafton, juldagen, annandag jul och nyårsafton är arbetsfria dagar.

b) Helglön

Lön för arbetsfri dag utges med bibehållen lön; undantaget om dagen infaller under sjuklöneperiod, då ersättning beräknas enligt § 6 punkt 1 b).

Lön för arbetsfri dag betalas för dag som infaller måndag till fredag, under förutsättning att arbete annars skulle ha utförts enligt punkt 2, arbetstagarens ordinarie arbetstidsförläggning.

c) Helglön för månadsavlönade

Helglön ingår i månadslönen.

d) Helglön för timavlönade

Helglön utges under förutsättning att arbetstagaren arbetat hela arbetsdagen närmast före och efter den arbetsfria dagen.

Med arbetad tid jämfställs:

- Skriftligt beviljad semester.
- Beviljad ledighet som inte överstiger 15 arbetsdagar.
- De första 14 dagarna av sjukperiod.
- Ledighet enligt föräldraledighetslagen.

Lön för arbetsfria dagar utgår dock inte för helgdag som arbetstagare fått eller kunnat få ersättning från Försäkringskassan, Centrala Studiestödsnämnden eller motsvarande.

e) Helglön vid tillfällig anställning

Se kvalifikationstid för helglön enligt bilaga 1, punkt 4 d).

17. Arbetstidsförkortning

a) Intjänande av arbetstidsförkortning

Lön för arbetstidsförkortning utges med bibehållen lön.

Varje arbetstagare erhåller 40 timmars arbetstidsförkortning per period 1 april–31 mars. Arbetstidsförkortningen intjänas jämnt fördelat under perioden. Arbetstidsförkortning intjänas inte under frånvaro som inte berättigar till ersättning från arbetsgivaren. Exempel på sådan frånvaro är

föräldraledighet eller semesterlönegrundande frånvaro utöver lagstadgad sjuklöneperiod.

För arbetstagare som inte arbetar hela perioden, dvs. som börjar eller slutar sin anställning under perioden, eller har sådan frånvaro som avses i stycke två, beräknas arbetstidsförkortningen med $1/365 \times 40$ timmar för varje övrig anställningsdag. Brutna timmar avrundas till närmast högre timtal.

Vid annan sysselsättningsgrad än heltid utgår ledighet i proportion till heltidsanställning.

Anmärkning

Ledigheten förläggs under uttagsåret efter överenskommelse mellan arbetstagare och arbetsgivare. Verksamhetens krav ska i största möjliga mån beaktas. Arbetsgivaren ska dock, så långt det är möjligt, beakta arbetstagarens önskemål om förläggningen av ledigheten.

b) Reglering av arbetstidsförkortning

Intjänad men ej uttagen arbetstidsförkortning faller till betalning vid semesterårets utgång.

Tar arbetstagare ut mer arbetstidsförkortning under en period än vad som intjänats ska återbetalning ske genom avdrag på majlönen påföljande år.

Vid avslutad anställning utfaller intjänad men ej uttagen arbetstidsförkortning till betalning i samband med slutlön.

Om en arbetstagare avslutar sin anställning på egen begäran, och har tagit ut mer arbetstidsförkortning än som intjänats, avräknas uttagen men ej intjänad arbetstidsförkortning på slutlön.

c) Nyanställdas rätt till arbetstidsförkortning

En förutsättning för att ha rätt till arbetstidsförkortning är att anställningen är tills vidare, eller varat mer än tre (3) månader. Om anställningen avslutas inom 3 månader efter anställningsdagen utgår ingen arbetstidsförkortning.

Om anställningen består efter tre (3) månader räknas intjänandet av arbetstidsförkortningen från och med den första anställningsdagen.

18. Permission

Med permission förstås kort ledighet med bibehållen lön under högst en dag. Permission kan beviljas i följande fall:

1. Eget bröllop,
2. Egen 50-årsdag,
3. Förstagångsbesök hos läkare och tandläkare vid akut sjukdom eller olycksfall,
4. Vid kallelse till företagshälsovårdens hälsokontroller,
5. Besök vid sjukvårdsinrättning efter remiss från företagsläkare,
6. Nära anhörigs frånfälle,
7. Nära anhörigs begravning,
8. Vård av nära anhörig, boende på den anställdes bostadsort, vid akut sjukdomsfall.

Anmärkningar

1. Som nära anhörig enligt 6–8 räknas make/maka, samboende, barn, syskon, barnbarn, föräldrar, svärföräldrar samt mor- och farföräldrar. Som nära anhörig gällande punkt 6 och 7 räknas även make/makas eller sammanboendes barn som under någon tid bott i det gemensamma hushållet.
2. Med samboende avses den som sammanlever med annan under äktenskapsliknande förhållanden.
3. Vid nära anhörigs begravning enligt 7 kan permission också omfatta nödvändiga resdagar, dock högst 2.
4. Anhållan om permission skall göras i så god tid som möjligt. Orsaken till permissionen skall på förhand, eller om så inte kan ske, i efterhand styrkas om arbetsgivaren så begär.
5. Resor och sjukvårdskostnader som föranleds av olycksfall i arbetet bekostas av arbetsgivaren i den mån ersättning från AFA ej utges.
6. Permissionslön betalas inte om ersättning för motsvarande tid utgått från Försäkringskassan eller TFA (Trygghetsförsäkring arbetsskada). Arbetstagaren har dock rätt till mellanskillnaden i de fall ersättningen från Försäkringskassan understiger den permissionslön arbetstagaren är berättigad till.

19. Tjänstledighet för uppdrag i organisation

Arbetstagare har rätt till nödvändig tjänstledighet för att utföra uppdrag åt såväl Byggnads som Plåt & Ventföretagen.

Arbetstagaren ska i samband med anmälan om tjänstledighet uppge hur lång tid tjänstledigheten beräknas vara.

Arbetstagaren ska anmäla behovet av tjänstledighet snarast, dock senast 14 kalenderdagar innan uppdraget ska börja, om inte särskilda skäl föreligger. Vid uppdrag överstigande fem arbetsdagar gäller att anmälan istället ska ske en (1) månad före ledigheten.

20. Arbetstidens iakttagande

Arbetstiden skall, med iakttagande av här ovan angivna bestämmelser, börja och sluta på fastställda tider och får ej inskränkas genom tidens användande till annat än utförande av åtaget arbete.

21. Avdrag vid frånvaro när månadslön tillämpas

Vid frånvaro som enligt lag eller avtal inte ger rätt till lön görs avdrag enligt följande:

Frånvaro	Beräkning av löneavdrag	
Del av dag	$\frac{\text{Månadslönen} \times 12}{52 \times \text{veckoarbetstiden}}$	Per frånvarotimme
Högst fem arbetsdagar	$(1/21) \times \text{månadslönen}$	Per frånvarodag
Mer än fem sammanhängande arbetsdagar, men mindre än en kalendermånad	$\frac{\text{Månadslönen} \times 12}{365}$	Per frånvarodag *
Hel kalendermånad	hela månadslönen	Per kalendermånad

*Avdrag ska även göras avseende arbetsfria vardagar samt lördagar, söndagar och helgdagar.

Vid frånvaro med tillfällig föräldrapenning görs avdrag enligt tabellen ovan.

Anmärkning

Vid sjukfrånvaro regleras avdrag enligt § 6 punkt 1.b) och d).

22. Arbeten inom bergrum

a) Vid arbeten, som utförs inom bergrum, eller avdelningar av bergrum där bergarbete eller kontrollskrotning och bergförstärkningsarbete pågår, är den ordinarie arbetstiden 7,2 timmar under var och en av veckans fem (5) första dagar. Överenskommelse om annan indelning av arbetstiden (genomsnittligt 36 timmar per vecka) får dock träffas mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Reglerna om arbete inom bergrum tillämpas för varje utrymme för sig under förutsättning att utrymmena är avgränsade från varandra med exempelvis skärmvägg eller port.

b) Vid arbete som avses ovan, vid löneformen timlön eller ackord, skall ordinarie lön ökas med 13 %.

För arbetstagare som endast under del av dag deltar i arbete i bergrum, gäller den för vederbörande arbetstagare ovan jord tillämpade ordinarie arbetstiden. Sådan arbetstagare äger för varje i bergrum fullgjord arbetstimme uppbära den ersättning som nämnts i föregående stycke.

c) Bestämmelserna i punkterna a) och b) gäller ej för arbeten som utförs sedan bergarbete avslutats eller kontrollskrotning och bergförstärkningsarbete i tidigare färdigställda och i bruk tagna bergrum avslutats.

d) Med uttrycket "i bergrum" avses den del av en arbetsplats, som ligger innanför berginslagen till ingångar samt under bergytan vid sänken och hiss-, ventilations- och tubschakt.

e) Med uttrycket "bergarbete" avses:

- borrhning, laddning, sprängning och salvskrotning,
- upplastning och uttransport av bergmassor,
- skyddsskrotning samt
- bergförstärkningsarbeten.

Som bergarbete räknas inte bortsprängning av enstaka gadd eller mindre bergparti och därmed sammanhängande arbeten i tidigare färdigställda bergrum.

§ 2 Arbetstidsavtal

f) För transport av material till och från arbetsplats inom bergrum med bil, traktor eller liknande fordon tillämpas den ovan jord gällande arbetstiden.

g) Om verkstadsplats är placerad utanför bergrummet, gäller bestämmelserna i punkterna a), b) och c) även för den arbetstid som förekommer vid verkstadsplatsen.

h) Ovan angivna bestämmelser gäller även för lärlingar.

i) Tillägg för övertid beräknas på den i avtalet fastställda lägsta lönen.

§ 3 Löneformer

1. Allmänna grunder

Med utgående lön enligt detta avtal menas bruttolön exklusive sociala avgifter och tillägg enligt lag och avtal.

Anmärkning

Tillämpliga ersättningar utöver utgående lön utgörs av exempelvis semesterersättning, arbetstidsförkortning, helglön, Ob-ersättning, traktamente med flera ersättningar enligt Plåt- och Ventilationsavtalet i tillämpliga delar.

Överenskommelser om löner och löneformer skall vara skriftliga. Parterna, det vill säga arbetstagare och arbetsgivare, är fria att träffa överenskommelse om ackordslön eller tidlön.

Ny överenskommen löneform träder i kraft i samband med att nytt arbete/objekt påbörjas. Överenskommen löneform för visst pågående arbete/objekt skall ovillkorligen bibehållas tills arbetet/objektet slutförts såvida inte annan överenskommelse därom träffas. Om part upptar diskussion om löneform och överenskommelse ej träffas är löneformen rakt ackord.

2. Fastställande av löneform

Löneformerna är ackordslön eller tidlön.

Ackord

- Rakt ackord.

Tidlön

- Timlön.
- Månadslön.

§ 3 Löneformer

Anmärkning

Tidlön är fast lön. Tidlön kan dock kompletteras med en mindre rörlig lönedel om maximalt 5 % utan att därmed betraktas som ackordslön.

Vid klart avgränsad verksamhet såsom byggnadsplåtslageri, ventilationsarbeten eller plåtbearbetning kan olika löneformer förekomma för respektive verksamhet.

3. Övergångsregler mellan timlön och månadslön

Vid övergång från timlön till månadslön eller motsatsvis används multiplikatorn eller delningstalet 174. I talet 174 ingår lön för fridagar och helldagar.

Vid övergång från ackordslön till tidlön skall det statistiska genomsnittet beaktas.

4. Ackord

Rakt ackord

Rakt ackord utges enligt reglerna i § 4.

Individuellt tillägg

Individuellt tillägg kan utges utöver ackordet i enlighet med principerna i punkt 5.

Protokollsanteckning

1. Lägsta ackordsförtjänst är kollektivavtalets lägsta lön.
2. Företagsvis förhöjd lägsta lön kan överenskommas med berörda arbetstagare.

5. Individuell tidlön

Tidlön utges per arbetad timma eller per arbetad månad.

Den individuella lönen är personlig och utgår från den enskildes sätt att uppfylla de krav som anställningen och arbetsuppgifterna ställer på honom. Vägledande för fastställande av den individuella lönen är att arbetstagare i sin anställning skall kunna öka sin inkomst till följd av erfarenhet, ansvar, ökad yrkeskunskap och lång anställningstid i företaget. Företagets värderingsgrunder för individuellt tillägg skall vara tydliga och väl förankrade.

Andra värderingsgrunder för individuell lön kan vara:

- effektivitet
- kvalitet i arbetet
- problemlösning
- samarbetsförmåga
- mångsidighet.

Företagets sätt att använda och inbördes rangordna sina värderingsgrunder utgör en viktig del av företagets lönepolicy. Denna skall vara känd, tydlig och väl förankrad, och upplevas som skälig.

Vid utläggning av individuell lönehöjning skall alla arbetstagare, även lärlingar, omfattas vid bedömningen. Arbetstagare som inte erhåller någon individuell lönehöjning eller enbart en begränsad sådan eller upplever sig ha en omotiverad löneskillnad inom företaget, har rätt att begära en särskild genomgång av behovet av kompetenshöjande insatser eller liknande samt arbetsuppgifternas innehåll.

6. Resultatbonus

Företaget kan efter samråd med arbetstagarna införa resultatbonus. Resultatbonus utges utöver de enligt punkt 4 eller 5 angivna löneformerna.

§ 4 Ackordsregler

1. Allmänna grunder

a) Tidnotor

Vid ackordsarbete skall all tid för ackords- och timtidsarbete samt väntetid enligt d) antecknas i tidnotor. Tidnotorna skall regelbundet attesteras.

b) Ackordsprislistor

Ackordsprislistor har fastställda grundpriser som årligen uppräknas enligt avtalsjusteringar. Den procentuella avtalshöjningen läggs till de tidigare och utgör tillsammans en multiplikator på grundpriset. För Byggplåt gäller grundpriser i 2004 års prislista. För ventilation gäller grundpriser i 2010 års prislista.

Ackordsprislistor höjs enligt följande tabell:

	Ny multiplikator på ackordsprislistor	
Revisionsdatum	Byggplåt 04 +	Ventilation 10 +
2025-05-01	75,80%	50,95%
2026-05-01	82,09%	56,35%

Anmärkning

För ackordsprislistorna gäller övergångsbestämmelser enligt § 13.

c) Arbete enligt ackordsprislista

Vid utökning eller nedskärning av ackordslaget, skall arbetsgivaren samråda med arbetslaget före sådan förändring.

Då arbetsgivare och arbetstagare gemensamt utför ackordsarbete, skall arbetsgivaren veckovis lämna specificerad uppgift till arbetslaget om antalet ackords- och timtidstimmar han deltagit i arbetet ifråga.

Om arbetstiden för ett ackordsobjekt inte uppgår till mer än 16 arbetstimmar, kan sådant arbete utföras mot tidlön om arbetstagaren så önskar.

- Vid löneformen ackord skall allt arbete, där pris finns utsatt i centralt fastställd ackordsprislista, utföras på ackord, och ackordsprislistan tillämpas. Varje ackordsarbete utgör en enhet för sig. Samtliga ackordsarbeten skall mätas av Byggnads. Detta kan ske endera som förhandsmätning enligt punkt 3, eller efter att arbetet är färdigställt enligt punkt 5.
- Överenskommelse om företagsvis ackordsprislista kan träffas i lokal förhandling. Vid löneformen ackord skall allt arbete, där pris finns utsatt i fastställd ackordsprislista, utföras på ackord, och ackordsprislistan tillämpas. Varje ackordsarbete utgör en enhet för sig. Samtliga ackordsarbeten skall mätas.

d) Väntetidsersättning och särskilda betalningsregler

Måste arbetstagare, utan eget vållande, vänta på material eller uppstår hinder i arbetet, ersätts därigenom uppkommen väntetid enligt punkt 4. a) under förutsättning att annat arbete ej erhållits.

Hindras arbetstagaren i arbetet därför att arbetsgivaren inte lämnat order eller instruktioner enligt § 1 punkt 5. b) erhåller arbetstagaren ersättning för väntetid enligt punkt 4. a).

För tid som åtgår för ackordslaget vid iordningställande och flyttning av bänkplats enligt § 11 punkt 1. b), tillföres ackordssumman lön enligt punkt 4. a) per arbetad timme.

2. Överenskommelser och ändring av priser

a) Överenskommet ackordspris

Finns arbete ej prissatt i ackordsprislistan, eller är arbetet av sådan beskaffenhet, att prislistan ej kan tillämpas, skall arbetsgivaren och arbetstagaren komma överens om ett för det aktuella arbetet lämpligt ackordspris. Överenskommelsen skall träffas innan arbetet påbörjats samt vara skriftlig.

b) Sänkning av ackordspris

Om arbeten, som är prissatta i ackordsprislstan, med hjälp av nya anordningar, maskiner, verktyg eller dylikt, kan utföras på ett snabbare, eventuellt även enklare sätt, kan ackordsprisen sänkas.

Begäran om sänkt ackordspris för arbeten som ovan avses, görs till den lokala fackliga organisationen. Kan överenskommelse om pris ej träffas, kan ärendet hänskjutas till förhandling enligt § 12.

Träffad uppgörelse rapporteras till de centrala parterna.

c) Arbetets utförande mot tidlön

Kan på sätt som sägs enligt punkt a) överenskommelse om ackordspris ej träffas skall ifrågavarande arbete utföras mot tidlön enligt § 3 punkt 5.

Tid-lönen samt timmarna påförs ackordssumman respektive fördelningstiden innan ackordsfördelning.

d) Uppgörelse genom organisationerna

Har endera parten förhindrat uppgörelse om ackordspris kan motparten hänvända sig till sin organisation, som har skyldighet att ingripa för att få överenskommelse till stånd. Vägrar part ändå att träffa överenskommelse, skall det pris gälla, varom de centrala parterna kan enas.

3. Förhandsmätning

(äger ej tillämpning vid plåtbearbetning)

a) Upprättande av förhandsmätning

Före arbetets påbörjan kan arbetsgivaren eller ackordslaget begära förhandsmätning av arbetet.

Förhandsmätning genomförs innan arbetet påbörjats, med av Byggnads gjord förhandsmätning utifrån befintliga ritningar och andra handlingar.

En förutsättning för att förhandsmätning skall genomföras är att ackordsräkning och fördelning av ackord tillämpas på arbetet enligt punkt 6.

b) Tillkommande eller avgående arbete

Efter arbetets färdigställande kan endera parten begära justering av den i förhand fastställda ackordssumman, om det föreligger tillkommande eller avgående arbeten. Sådan avvikelse anses inte föreligga ifall skillnaden understiger 0,5 % av den slutliga ackordssumman.

c) Brist i kalkylen eller annat arbetsutförande

Efter arbetets färdigställande kan endera parten begära justering av den i förhand fastställda ackordssumman, om det föreligger fel i kalkylen, eller om arbetet utförts på annat sätt än vad som ingick i det ursprungliga ackordsunderlaget. Sådan avvikelse anses inte föreligga ifall skillnaden understiger 3 % av den slutliga ackordssumman.

d) Slutsumma och översändande av uppgifter

Efter avslutat ackordsarbete fastställer arbetsgivaren och ackordslaget den slutliga ackordssumman, samt ackords- och timtidsuppgifter för samtliga som deltagit i ackordet och översänder uppgifterna till Byggnads för fördelning.

Översändandet av uppgifterna skall ske inom 10 arbetsdagar efter dag för avslutad tidskrivning.

För ackordsräkning överstigande 500 timmars fördelningstid gäller dock 15 arbetsdagar.

Protokollsanteckning till d)

Om angivna tidsfrister överskrids med mer än fem (5) arbetsdagar har arbetstagaren rätt att erhålla förskott på förväntat överskott enligt överenskommelse mellan berörda arbetsgivare och arbetstagare.

4. Lön vid pågående ackordsarbete

a) Lön under pågående ackordsarbete

Arbetstagaren har rätt att, per arbetad timme, erhålla överenskommen tidlön med en utbetalningsnivå som lägst motsvarar avtalets lägsta lön enligt § 5. Denna utbetalningsnivå utgör garanterad lön. Lönen avdrages från ackordssumman efter fördelning.

Anmärkning till a)

Den del av ackordssumman som återstår efter avdrag enligt a) benämnes ackordsöverskott.

b) Förskott på ackordsöverskott

Arbetsgivare och arbetstagare kan träffa överenskommelse om förskotts-utbetalning av förväntat ackordsöverskott. Förskottet avdrages från ackordssumman efter fördelning.

Arbetstagaren och arbetsgivaren kan träffa överenskommelse om en förskottsnivå som är högre än grundlönen under pågående ackordsarbete. Kan sådan överenskommelse inte träffas är förskottsnivån avtalets lägsta lön enligt § 5 med multiplikator 1,15 per timme.

Om förskott som har utbetalats inte i sin helhet täcks av ackordsöverskottet, är varje arbetstagare som erhållit för mycket återbetalningsskyldig härför.

Uppstår återbetalningsskyldighet skall arbetsgivaren skriftligen inom 30 arbetsdagar efter det att aktuell fördelningslista enligt punkt 6. e) mottagits, meddela arbetstagaren hur återbetalningen bör ske. Om så ej meddelats är återbetalningskravet förverkat. Sådant skriftligt meddelande kan lämnas på tidsedel eller dylikt.

c) Delmätning

Arbetstagare eller arbetsgivare har rätt att begära delmätning för ackordsarbeten som omfattar mer än 500 timmar för beräkning av förskott enligt b) ovan. Då delmätning begärts av arbetsgivaren är arbetstagaren inte skyldig att delta vid mätningen.

d) Avbrott i ackordsarbete

Avbryts ett ackordsarbete och endast enstaka detaljer kvarstår, vilka är av synnerligen ringa betydelse för ackordssumman, kan arbetet mätas, och överskott utbetalas.

Avbryts ett ackordsarbete längre tid än 20 arbetsdagar, skall detsamma efter begäran mätas och överskott utbetalas.

Påbörjade men ej färdigställda ackordsmoment värderas av arbetstagaren och arbetsgivaren gemensamt eller genom mättningsman. Om enighet dem emellan ej kan uppnås, utförs värderingen av de centrala parterna.

5. Mätning av färdigställt arbete

a) Begäran om mätning samt översändande av uppgifter gällande byggnadsplåt- och ventilationsarbeten

Såväl arbetsgivare som arbetstagare har rätt att, hos Byggnads, anmäla avslutade ackordsarbeten till mätning.

Arbetsgivaren skall, 15 dagar efter inlämnande av komplett underlag, efter avslutat ackordsarbete, till Byggnads översända ackords- och timtidsuppgifter för samtliga som deltagit i ackordsobjektet.

Protokollsanteckning till a)

Mätning verkställs snarast möjligt, dock senast inom 15 arbetsdagar efter det att färdigställt arbete och fullständiga tidsuppgifter föreligger. Överenskommelse om annan tidsfrist kan dock träffas.

Om färdigställda ackordsarbeten inte efter 20 arbetsdagar anmälts till mätning, äger respektive organisation rätt att till Byggnads anmäla detta för mätning.

Om ovan angivna tidsfrister överskrids med mer än fem (5) arbetsdagar har arbetstagaren rätt att erhålla extra förskott på förväntat överskott enligt överenskommelse mellan berörda arbetsgivare och arbetstagare.

b) Genomförande av mätning gällande byggnadsplåt- och ventilationsarbeten

Färdigställt arbete skall mätas av Byggnads.

Vid mätning skall arbetsgivaren eller dennes ombud samt representant från ackordslaget beredas tillfälle att delta.

Mätning kan även ske genom att arbetsgivare och arbetstagare tillsammans mäter ackordsarbetet och inlevererar uppgifter till Byggnads för fördelning. Om ackordsobjektet omfattar högst 40 arbetstimmar, kan arbetsgivaren och ackordslaget även fördela ackordet.

Protokollsanteckning till b)

1. Mätning verkställs snarast möjligt, dock senast inom 15 arbetsdagar efter det att anmälan om färdigställt arbete och fullständiga tidsuppgifter inkommit till Byggnads. Överenskommelse om annan tidsfrist kan dock träffas. Vid begäran om mätning av mindre ackordsarbeten skall Byggnads söka samordna

§ 4 Ackordsregler

flera mätningssupdrag såväl tidsmässigt som geografiskt. I sådana fall får ovannämnda tidsfrist överskridas.

2. Om ovan angivna tidsfrister överskrids med mer än fem (5) arbetsdagar har arbetstagaren rätt att erhålla extra förskott på förväntat överskott enligt överenskommelse mellan berörda arbetsgivare och arbetstagare.

3. Byggnads skall meddela parterna när mätning beräknas ske.

c) Genomförande av mätning gällande plåtbearbetning

Färdigställt arbete skall mätas i sin helhet.

Vid mätning skall arbetsgivaren eller dennes ombud samt representant från ackordslaget delta.

6. Ackordsräkning och fördelning av ackord

a) Ackordsräkning

Efter fullgjord mätning upprättas ackordsräkning med fördelningslista.

Allt ackordsarbete och allt tidlönearbete i samband med ackordsarbete skall uppföras på ackordsräkningen.

b) Rätt till fördelning och fördelningstal

För att ha rätt till del i ackord krävs att man har ett fördelningstal enligt § 5, med iakttagande av nedanstående begränsningar.

De som deltagit i ackordet skall dela ackordssumman efter det antal ackords- och tidlönetimmar med vilka var och en deltagit i ackordsobjektet, och i proportion till vederbörandes fördelningstal.

Arbetstagare under utbildning erhåller efter 3 400 timmar inom ramen för Utbildningsavtalet, del i ackordsfördelningen baserat på det för honom gällande fördelningstalet. Överenskommelse om del i ackordsfördelningen tidigare än efter 3 400 timmar kan träffas med ackordslaget.

Rätt till ackordsfördelning föreligger även för arbetstagare under utbildning, då denne hjälper arbetsgivare med utförande av ackordsprissatt arbete. I de fall dylikt arbete icke uppmäts, värderas lärlingens rätt till del i överskott efter ackordsförtjänsten för jämförliga arbeten. Uppstår därvid tvist, avgörs denna enligt bestämmelserna i § 12.

c) Fördelning av ackordsöverskott (första stycket gäller ej plåtbearbetning)

Byggnads skall uträkna och fördela ackordssumman enligt de timmar och fördelningstal som på mätningsskötningen eller på annat sätt redovisats.

För arbetstagare med rätt till fördelning enligt b), gäller att all tid på ackordsobjektet multipliceras med för var och en gällande fördelningstal. Arbetstagare med lägre fördelningstal erhåller därigenom ett reducerat antal timmar som ger samma andel av ackordssumman som arbetstagare med högsta fördelningstal.

Efter fördelning avgår, från varje arbetstagares andel i ackordet, den lön som var och en uttagit på ackordsobjektet.

d) Beräkningsexempel

Ackordssumman på utfört arbete är 43 750 kronor.

- A = yrkesarbetare med fördelningstal 100 %
- B = gymnasieelev steg 4 (4 300–5 499 tim) med fördelningstal 75 %

A har arbetat 100 timmar $\times$ 1,00 = 100 timmar

B har arbetat 100 timmar $\times$ 0,75 = 75 timmar

Summa 175 timmar

Vid fördelningen av bruttolönen har således A och B 175 timmar tillsammans.

Förtjänstekvation: $43\,750 / 175 = 250:-$

Fördelning: A erhåller $100 \times 250 = 25\,000:-$

B erhåller $75 \times 250 = 18\,750:-$

Uttag: A 100 tim $\times$ 220 = 22 000:-

B 100 tim $\times$ 161 = 16 100:-

Fördelning minus uttag = ackordsöverskott

A = $25\,000 - 22\,000 = 3\,000:-$

B = $18\,750 - 16\,100 = 2\,650:-$

e) Översändande av ackordsräkning

Upprättad ackordsräkning och fördelningslista översänds till arbetsgivaren och berörd representant för ackordslaget, senast 20 arbetsdagar efter fullgjord mätning.

7. Utbetalning av ackordsöverskott

Ackordsöverskott eller ostridigt belopp enligt ackordsräkning skall utbetalas vid första ordinarie avlöningsdag som infaller efter utgången granskningstid enligt punkt 8. a).

8. Rättelser och tvister

a) Rättelser av ackordsräkning (gäller ej plåtbearbetning)

Arbetsgivare som vill anmärka på ackordsräkning skall, inom nedan angivna tidsfrister, till ackordslaget, den lokala arbetstagarorganisationen och Byggnads överlämna ändrad räkningskopia. På ändrad ackordsräkning skall anges ostridigt belopp samt vilka avtalspunkter som åberopas till stöd för gjorda ändringar. Om visst pris i sin helhet ej kan godkännas skall detta markeras på räkningen t.ex. med texten ”godkänns ej”.

Anmärkning på ackordsräkning skall ske inom tio (10) arbetsdagar efter mottagandet från Byggnads.

För ackordsräkning överstigande 500 timmars fördelningstid gäller dock 15 arbetsdagar.

Arbetstagare som vill anmärka på ackordsräkning skall senast inom 30 arbetsdagar, från dag då ackordsräkningen mottagits, anmärka på denna.

Anmärkning som inte skett inom ovanstående tidsfrister är ogiltig.

b) Tvist om ackordsräkning

- Uppstår tvist om ackordsräkning vid byggnadsplåtslageri eller ventilationsarbeten skall arbetsgivaren begära förhandling med den lokala arbetstagarorganisationen inom tidsfrister enligt a) ovan.
- Uppstår tvist om ackordsräkning vid plåtbearbetning skall arbetsgivaren begära förhandling med den lokala arbetstagarorganisationen inom 15 arbetsdagar.

c) Tvist om ackordslön

Vid tvist om ackordslön skall förhandlingsordningen enligt § 12 (lönetvist) äga tillämpning.

För tvister om ej prissatta arbeten i samband med ackordsarbete gäller regler enligt punkt 2 b, c och d.

9. Förverkande av ackordsöverskott

Om arbetstagare utan arbetsgivarens tillstånd eller utan laga förfall lämnat ett ackordsarbete före arbetets färdigställande, är det på honom belöpande överskottet förverkat. I den mån hans överskott ej åtgår till avlöning eller andra direkta utgifter i och för ifrågavarande arbete, tillfaller överskottet den eller de arbetstagare som slutfört ackordet.

§ 5 Lönenivåer

1. Allmänna grunder

Någon löneskillnad på grund av kön får ej förekomma.

Parterna är ense om att val av löneform inte skall innebära stagnation av löneutvecklingen.

Vid lönerrevision skall löneutvecklingen inom regionen beaktas.

Parterna är ense om att lägsta lön enligt punkt 4 jämte tillägg och semesterersättning enligt detta avtal, är avtalsenlig lön.

2. Yrkesgruppering

a) Yrkesgrupperingar

1. **Yrkesarbetare** skall ha genomgått yrkesexamen och inneha yrkesbevis. Till gruppen räknas även de som genomgått en godkänd yrkesutbildning enligt Utbildningsavtalet och har 7 700 timmars erfarenhet inom byggnads- eller ventilationsplåtslageri. För ventilationsmontering gäller motsvarandevis 6 700 timmar. Ventilationsmontörer som i sin anställning tidigare har hanterats som tillhörande grupp 1 skall även fortsättningsvis tillhöra grupp 1 oavsett om yrkesutbildning eller yrkesbevis saknas.

Anmärkning till 1

Yrkesbevis för ventilationsmontörer

Ventilationsmontörer som kan uppvisa minst 8 000 timmar i yrket för tid arbetad innan 2020-12-01 och som kan styrka sina yrkeskunskaper med intyg, kan erhålla yrkesbevis genom ett förenklat förfarande. Ansökningsblankett finns på www.platventbyran.se.

Ansökan kan ske under innevarande avtalsperiod.

Villkor	Krav
Arbetad tid	Kravet är att den sökande ska ha arbetat minst 8000 timmar i yrket före 2020-12-01. Den arbetade tiden ska styrkas av nuvarande och / eller tidigare arbetsgivare.
Kollektivavtal	Nuvarande eller senaste arbetsgivare ska vara bunden av detta kollektivavtal.
Yrkeskunskaper	Kravet är att den sökande ska ha yrkeskunskaper motsvarande yrkesarbetare grupp 1. Kunskaperna ska styrkas med intyg från arbetsgivaren på ansökningsblankett.

Ventilationsmontörer som genomgår en av branschen godkänd lärlings-, gymnasie- eller vuxenutbildning för ventilationsmontörer, eller som uppnår 8 000 timmar arbetad tid i yrket efter 2020-12-01, kan erhålla yrkesbevis efter avlagd och godkänd yrkesexamen enligt Utbildningsavtalet.

2. **Yrkesarbetare, utan yrkesutbildning** avser anställda utan godkänd yrkesutbildning, men som arbetar med byggnadsplåtslageri, ventilationsplåtslageri eller ventilationsmontering.
3. **Övriga arbetare** är exempelvis arbetstagare så som snöskottare, chaufförer, målningsarbetare, handräckningsarbeten, transporter av material, tegelplockning eller lagerarbete. Yrkesgrupp 3 ska inte användas för dem som arbetar inom yrkesinriktningarna byggnads- eller ventilationsplåtslageri samt ventilationsmontering.
4. **Arbetstagare under utbildning (Lärlingar)** avser endast anställda med utbildningskontrakt enligt Utbildningsavtalet. För att räknas som vuxenlärling krävs att man har gått en av PVYN godkänd vuxenutbildning samt har tecknat ett utbildningskontrakt.

Anmärkning till 4

Vid anställning av lärling fastställs ingående antal arbetade timmar av PVYN i samband med att man skriver utbildningskontrakt.

Lärling flyttas till yrkesgrupp 1 efter avslutad utbildningstid (6 800 alternativt 5 800 timmar) och avlagd yrkesexamen. Om godkänd yrkesexamen saknas flyttas lärlingen till yrkesgrupp 1 senast efter 7 700 respektive 6 700 timmar.

Vid obligatorisk utbildning enligt Utbildningsavtalet skall till lärlingen utges bibehållen lön.

Om lärlingen brister i sin redovisning av tid i befintligt system (Hubben) trots arbetsgivarens anvisningar och detta medför försenad eller utebliven lönejustering utgör inte det grund för skadestånd.

Lärlingar indelas i gymnasie- och traditionell lärling respektive vuxenlärlingar enligt följande principer

Alla lärlingars lönesteg delas in i fem etapper, steg 1 till steg 5 beroende på antal timmar.

Antalet timmar i respektive etapp skiljer mellan byggnads- och ventilationsplåtslageri respektive ventilationsmontage.

Lönen skiljer mellan gymnasie- och traditionell lärling respektive vuxenlärlingar.

Notera att det enbart är i steg 5 timmarna skiljer mellan byggnads- och ventilationsplåtslageri respektive ventilationsmontage.

Arbetade timmar Byggnads- och ventilat- ionsplåtslageri	Arbetade timmar Ventilationsmontage	Steg i lönetabell
5 500–(6 800–7 700)	5500–(5800–6700)	Steg 5
4 300–5 499	4300–5499	Steg 4
2 800–4 299	2800–4299	Steg 3
2 100–2 799	2100–2799	Steg 2
0–2 099	0–2099	Steg 1

3. Avtalets lägsta lön vid tidlön och ackordsarbete

Anmärkning

För certifierad ventilationsmontör utgår ett tillägg om 4 kronor per timme, eller 696 kronor per månad, vid tidlönearbete.

a) Lägsta timlön för ackords- och tidlönearbete samt fördelningstal vid ackordsarbete

1. Yrkesarbetare

Erfarenhet	2025-05-01	2026-05-01	Fördelningstal
Yrkesbevis eller motsvarande	194,50 kr	201,60 kr	100 %

2. Yrkesarbetare utan yrkesutbildning

Erfarenhet	2025-05-01	2026-05-01	Fördelningstal
c) mer än 2 år	184,80 kr	191,50 kr	100 %
d) 1–2 år	175,10 kr	181,40 kr	90 %
e) 0–1 år	175,10 kr	181,40 kr	65 %

3. Övriga arbetare

Erfarenhet	2025-05-01	2026-05-01	Fördelningstal
a) mer än 2 år	184,80 kr	191,50 kr	Enl. ök
d) 1–2 år	175,10 kr	181,40 kr	Enl. ök
e) 0–1 år	165,30 kr	171,40 kr	Enl. ök

4 a. Gymnasie- eller traditionell lärling

Arbetade timmar (fastställs av PVYN vid anställning av lärling)	2025-05-01	2026-05-01	Fördelningstal
Steg 5	175,10 kr	181,40 kr	90 %
Steg 4	160,50 kr	166,30 kr	75 %
Steg 3	141,00 kr	146,20 kr	65 %
Steg 2	136,20 kr	141,10 kr	50 %
Steg 1	116,70 kr	121,00 kr	30 %

För timmar i respektive steg, se punkt 2, Arbetstagare under utbildning.

4 b. Vuxenlärling

Arbetade timmar (fastställs av PVYN vid anställning av lärling)	2025-05-01	2026-05-01	Fördelningstal
Steg 5	190,60 kr	197,60 kr	90 %
Steg 4	182,80 kr	189,50 kr	75 %
Steg 3	178,90 kr	185,50 kr	65 %
Steg 2	175,10 kr	181,40 kr	50 %
Steg 1	171,20 kr	177,40 kr	30 %

För timmar i respektive steg, se punkt 2, Arbetstagare under utbildning.

b) Förändring eller överenskommelse av fördelningstal

Efter särskild överenskommelse mellan arbetsgivaren, ackordsarbetare eller ackordslag, kan till särskilt kunnig och villig arbetstagare med lägre fördelningstal utgå högre fördelningstal.

För arbetstagare tillhörande grupp 3 fastställs fördelningstal efter överenskommelse mellan arbetsgivaren, ackordsarbetare eller ackordslag. Vägledande vid helhetsbedömningen skall vara arbetstagarens förmåga att utföra de aktuella arbetsuppgifterna inom ackordsobjektet.

Om vid något tillfälle arbetstagare med lägre fördelningstal anförtros eget ackordsarbete skall fördelningstalet ej tillämpas.

c) Lägsta månadslön

1. Yrkesarbetare

Erfarenhet	2025-05-01	2026-05-01
Yrkesbevis eller motsvarande	33 843 kr	35 078 kr

2. Yrkesarbetare utan yrkesutbildning

Erfarenhet	2025-05-01	2026-05-01
c) mer än 2 år	32 155 kr	33 321 kr
d) 1–2 år	30 467 kr	31 564 kr
e) 0–1 år	30 467 kr	31 564 kr

3. Övriga arbetare

Erfarenhet	2025-05-01	2026-05-01
c) mer än 2 år	32 155 kr	33 321 kr
d) 1–2 år	30 467 kr	31 564 kr
e) 0–1 år	28 762 kr	29 824 kr

4 a. Gymnasie- eller traditionell lärling

Arbetade timmar (fastställs av PVYN vid anställning av lärling)	2025-05-01	2026-05-01
Steg 5	30 467 kr	31 564 kr
Steg 4	27 927 kr	28 936 kr
Steg 3	24 534 kr	25 439 kr
Steg 2	23 699 kr	24 551 kr
Steg 1	20 306 kr	21 054 kr

För timmar i respektive steg, se punkt 2, Arbetstagare under utbildning.

4 b. Vuxenlärling

Arbetade timmar (fastställs av PVYN vid anställning av lärling)	2025-05-01	2026-05-01
Steg 5	33 164 kr	34 382 kr
Steg 4	31 807 kr	32 973 kr
Steg 3	31 129 kr	32 277 kr
Steg 2	30 467 kr	31 564 kr
Steg 1	29 789 kr	30 868 kr

För timmar i respektive steg, se punkt 2, Arbetstagare under utbildning.

d) Lägsta ferielön

Utbildningsnivå	2025-05-01	2026-05-01
Elev som har avslutat årskurs 2 inriktning byggnadsplåt, ventilationsplåtslageri eller ventilationsmontage	136,20 kr	141,10 kr
Elev som går årskurs 1 eller 2 i gymnasie-skolans Byggprogram eller VVS- och fastighetsprogram	116,70 kr	121,00 kr
Övriga	97,25 kr	100,80 kr

4. Avtalsjusteringar

Alla anställda som har en högre utgående lön än avtalets lägsta lön skall ha lönejustering enligt nedanstående tabell. För anställda på avtalets lägsta lön gäller höjning enligt tabeller i punkt 4.

1. Yrkesarbetare

	2025-05-01		2026-05-01	
Erfarenhet	Timlön	Månadslön	Timlön	Månadslön
Yrkesbevis eller motsvarande	7,20 kr	1 253 kr	7,10 kr	1 235 kr

2. Yrkesarbetare utan yrkesutbildning

Erfarenhet	2025-05-01		2026-05-01	
	Timlön	Månadslön	Timlön	Månadslön
c) mer än 2 år	6,80 kr	1 183 kr	6,70 kr	1 166 kr
d) 1–2 år	6,50 kr	1 131 kr	6,40 kr	1 114 kr
e) 0–1 år	6,50 kr	1 131 kr	6,40 kr	1 114 kr

3. Övriga arbetare

Erfarenhet	2025-05-01		2026-05-01	
	Timlön	Månadslön	Timlön	Månadslön
a) mer än 2 år	6,80 kr	1 183 kr	6,70 kr	1 166 kr
d) 1–2 år	6,50 kr	1 131 kr	6,40 kr	1 114 kr
e) 0–1 år	6,10 kr	1 061 kr	6,00 kr	1 044 kr

4 a. Gymnasie- eller traditionell lärling

Arbetade timmar (fastställs av PVYN vid anställning av lärling)	2025-05-01		2026-05-01	
	Timlön	Månadslön	Timlön	Månadslön
Steg 5	6,50 kr	1 131 kr	6,40 kr	1 114 kr
Steg 4	5,90 kr	1 027 kr	5,90 kr	1 027 kr
Steg 3	5,20 kr	905 kr	5,10 kr	887 kr
Steg 2	5,00 kr	870 kr	5,00 kr	870 kr
Steg 1	4,30 kr	748 kr	4,30 kr	748 kr

För timmar i respektive steg, se punkt 2, Arbetstagare under utbildning.

4 b. Vuxenlärling

Arbetade timmar (fastställs av PVYN vid anställning av lärling)	2025-05-01		2026-05-01	
	Timlön	Månadslön	Timlön	Månadslön
Steg 5	7,10 kr	1 235 kr	7,00 kr	1 218 kr
Steg 4	6,80 kr	1 183 kr	6,70 kr	1 166 kr
Steg 3	6,60 kr	1 148 kr	6,50 kr	1 131 kr
Steg 2	6,50 kr	1 131 kr	6,40 kr	1 114 kr
Steg 1	6,30 kr	1 096 kr	6,20 kr	1 079 kr

För timmar i respektive steg, se punkt 2, Arbetstagare under utbildning.

§ 6 Ersättning vid sjukdom och särskild frånvaro

1. Sjuklön

a) Rätt till sjuklön

Rätt till sjuklön föreligger enligt lag. Vid överenskommelse om annan ordinarie arbetstid och/eller förläggning av arbetstid enligt § 2 punkt 2, utgår betalning för sjuklön efter den överenskomna arbetstidsförläggningen.

b) Sjuklönens storlek

Sjuklönen utgör nedan angiven del av "bibehållen lön" som arbetstagaren gått miste om till följd av nedsättningen i arbetsförmågan under sjuklöneperioden. Sjuklöneperioden omfattar den första dag arbetstagarens förmåga är nedsatt på grund av sjukdom och de därpå följande 13 kalenderdagarna i sjukperioden. Sjuklön utges endast för tid arbetstagaren skulle ha utfört arbete under sjuklöneperioden.

Vid beräkning av sjuklön jämförs en för arbetstagaren arbetsfri dag enligt § 2 punkt 16 med dag då arbete skulle ha utförts.

c) Sjuklön vid timlön och ackord

För sjukfrånvaro upp till 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid (karens) i sjukperioden utges ingen lön.

För sjukfrånvaro överstigande 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid till och med dag 14 i sjukperiod utges sjuklön med 80 procent för tid arbetstagaren skulle ha utfört arbete under sjuklöneperioden.

§ 6 Ersättning vid sjukdom och särskild frånvaro

d) Sjuklön vid månadslön

Den sjuklön som arbetsgivaren ska utge till arbetstagaren beräknas genom att avdrag görs från månadslönen enligt följande:

Frånvaro	Beräkning av löneavdrag	Löneavdrag
För sjukfrånvaro upp till 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid (karens) i sjukperioden	$\frac{\text{Månadslön} \times 12}{52 \times \text{veckoarbetstiden}}$	per frånvarotimme
För sjukfrånvaro överstigande 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid till och med dag 14 i sjukperioden	$\frac{20\% \times \text{månadslönen} \times 12}{52 \times \text{veckoarbetstiden}}$	per frånvarotimme
Från och med dag 15	$(\text{månadslönen} \times 12) / 365$	per frånvarodag*
Vid hel kalendermånad efter sjuklöneperioden	hela månadslönen	per kalendermånad

* Avdrag ska även göras avseende arbetsfria dagar (vardag, lördag, söndag och helgdag).

Anmärkningar

1. Med arbetstagarens genomsnittliga veckoarbetstid ovan avses veckoarbetstiden i timmar för en normalvecka utan helgdag. För arbetstagare med oregelbunden tjänstgöring beräknas ett snitt över en representativ period, i normalfallet tre (3) månader.
2. Därutöver utges sjuklön, för sjukfrånvaro överstigande 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid (karens) i sjukperioden, med 80 procent av tillägg och rörliga lönedelar som arbetstagaren skulle ha varit berättigad till.
3. Med tillägg och rörliga lönedelar avses i detta sammanhang prestationslönedel och rörlig lönedel vid tidlön samt ersättning för inplanerad, förutsägbar och återkommande övertid, skifttillägg, restidsersättningar för resa utom ordinarie arbetstid, obekväm arbetstid och förskjuten arbetstid.

4. När en arbetstagare avlönas med rörlig lön eller inslag av rörliga lönedelar baseras karensavdraget och sjuklöneberäkning på preliminära uppgifter och ett preliminärt avdrag och utbetalning av sjuklön görs. När de rörliga lönedelarna har fastställts genomförs den slutgiltiga beräkningen utifrån vad arbetstagaren faktiskt skulle intjänat under sjukperioden. Den slutgiltiga beräkningen kan därför komma att skilja sig från den preliminära beräkningen och avdragen respektive sjuklönens storlek kan därför förändras i efterhand.

5. Vid deltidssjukskrivning görs avdraget i förhållande till sjukskrivningsgraden 25, 50 eller 75 procent. Vid långvarig deltidssjukskrivning reduceras månadslönen med motsvarande procenttal.

e) Ny sjukperiod

Ny sjukperiod som börjar inom fem (5) kalenderdagar från det en tidigare sjukperiod upphörde ska betraktas som samma sjukperiod som den tidigare.

Antal karensavdrag enligt lag får inte överstiga tio tillfällen under en tolv månadersperiod.

Om det för arbetstagaren under de senaste tolv (12) månaderna gjorts karensavdrag från sjuklönen vid tio tillfällen från den nya sjuklöneperiodens början ska karensavdrag för ytterligare sjuklöneperioder inte göras. Sjuklönen ska då i stället beräknas enligt vad som gäller för sjukfrånvaro överstigande 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid till och med dag 14 i sjukperioden.

Protokollsanteckning 1

Med "bibehållen lön" enligt ovan avses följande:

1. Arbetstagare med tidlön behåller denna som beräkningsgrund för fastställande av sjuklön.
2. Med arbetstagare som har ackord eller ett blandat lönesystem med inslag av såväl tidlön som ackord, träffas överenskommelse om individuell beräkningsgrund för fastställande av sjuklön. Kan sådan överenskommelse ej träffas, utgörs beräkningsgrunden för individuell sjuklön av parallelltidsersättning. Vid parallelltidsersättning utgör förskottsnivån beräkningsgrund för sjuklön. Definitiv reglering av sjuklön sker i samband med att ackordsarbetet slutregleras.

Protokollsanteckning 2

Är sjuklön baserad på felaktig beräkningsgrund äger parterna rätt till förhandling enligt § 12.

§ 6 Ersättning vid sjukdom och särskild frånvaro

Protokollsanteckning 3

Med arbetstagarens genomsnittliga veckoarbetstid ovan avses veckoarbetstiden i timmar för en normalvecka utan helgdag. För arbetstagare med oregelbunden tjänstgöring beräknas ett snitt över en representativ period.

2. Sjukanmälan

Sjuklön skall inte utges under tid innan arbetsgivaren fått anmälan om sjukdomsfallet. Sjuklönen skall dock utges fr.o.m. den dag då sjukdomsfallet inträffade, om arbetstagaren varit förhindrad att göra anmälan och sådan gjorts omedelbart efter det att hindret upphört.

a) Intyg

Arbetsgivaren är skyldig att utge sjuklön under tid från och med den sjunde kalenderdagen efter dagen för sjukanmälan endast om arbetstagaren styrker nedsättningen av arbetsförmågan och sjukperiodens längd under denna tid genom intyg av läkare eller tandläkare.

Om särskilda skäl föreligger kan arbetsgivaren individuellt begära att arbetstagaren ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan från tidigare dag, s.k. förstadagsintyg. Arbetsgivaren har rätt att anvisa läkare.

Kostnader förenade med begärt läkarintyg under första veckan betalas av arbetsgivaren.

Finns beslut från Försäkringskassan angående intyg av läkare eller tandläkare är arbetsgivaren inte skyldig att utge sjuklön om arbetstagaren inte iakttar vad som har ålagts honom i det beslutet.

Protokollsanteckning

En förutsättning för att arbetsgivaren skall kunna fullfölja sitt rehabiliteringsansvar är att arbetsgivaren får kännedom om anledning till arbetsförmågan så tidigt som möjligt.

b) Försäkran

Arbetstagaren skall lämna arbetsgivaren en skriftlig försäkran om att han har varit sjuk och i vilken omfattning som hans arbetsförmåga varit nedsatt på grund av sjukdomen. Försäkran tecknas på ordinarie tidnota som undertecknas och lämnas till arbetsgivaren på dag som överenskommits. Arbetsgivaren är inte skyldig att betala ut sjuklönen innan arbetstagaren lämnat sådan tidnota.

3. Ersättning till smittbärare

Den som är berättigad till ersättning enligt Lagen om smittbärare, erhåller under sjuklöneperioden 10 % av bibehållen lön enligt punkt 1. b).

4. Graviditetslön

Gravid arbetstagare, som har beviljats graviditetspenning från Försäkringskassan, har rätt till graviditetslön från arbetsgivaren om hon har varit anställd hos arbetsgivaren under minst ett (1) år.

Graviditetslön uppgår till 10 procent av bibehållen lön enligt punkt 1. b). Graviditetslön utges i samband med ordinarie löneutbetalningstillfälle under aktuell period.

§ 7 Traktamente och reseersättning

Observera att avtalets regler om traktamenten och reseersättningar i vissa situationer kan innebära att ersättningarna helt eller till viss del är skattepliktiga.

1. Arbete på främmande ort

a) Traktamente

Vid arbete på annan ort minst 50 km från verkstaden och bostaden, så belägen att hemresa ej kan ske varje dag och övernattning måste ske, erhåller arbetstagaren traktamente per dag, inberäknat söndagar, helgdagar, fridagar och resdagar enligt nedan.

Arbetstagaren äger rätt att före avresan välja fritt logi av tillfredställande beskaffenhet i stället för natttraktamente, såvida inte beställaren genom avtal med arbetsgivaren förbundit sig att tillhandahålla logi av tillfredsställande beskaffenhet. Tillhandahåller arbetsgivaren kost skall även avdrag göras enligt nedan.

Traktamenten

I samband med övernattning gäller:

- Traktamentet skall följa det av Skatteverket vid var tid gällande högsta skattefria schablonbeloppet för resor inom Sverige.
- För det fall arbetsgivaren bekostar boende eller kost skall traktamentet reduceras i enlighet med Skatteverkets vid varje tidpunkt gällande anvisningar.
- Påbörjas traktamentsberättigad resa till arbetsorten senare än klockan 12.00 eller avslutas hemresa från arbetsorten före klockan 19.00 utges halvt dagtraktamente för respektive dag.

b) Sjukdom vid traktamente

Vid styrkt sjukdomsfall på traktamentesorten, erhåller arbetstagaren fastställt traktamente under sjukdomstiden. Om hemresa erfordras avbryts traktamentet. Arbetstagaren erhåller i sådant fall ersättning för hem- och återresa till traktamentesorten.

c) Förrättningsbidrag

Om arbetstagaren själv väljer att ordna logi och övernattningsnatt har skett på förrättningsorten utges utöver traktamente förrättningsbidrag enligt tabell.

Antal dagar på förrättningsorten	Förrättningsbidrag per dag då arbetstagaren utfört arbete på förrättningsort
Upp till 90 dagar	35 % av traktamentsbelopp
Efter 90 dagar	20 % av traktamentsbelopp

d) Traktamente till lärlingar i vissa fall

När utbildning eller yrkesexamen enligt Utbildningsavtalet sker vid skola där lärlingen anvisas logi har lärlingen rätt till dagtraktamente enligt Skatteverkets schablon. För måndag till fredag då frukost och lunch anvisas utgår 45 procent av dagtraktamentet. Detta dagtraktamente gäller även för tillrese- och hemresedag som omfattar mer än fyra (4) timmar.

e) Arbete utomlands

Vid arbete utomlands skall överenskommelse om traktamente träffas före avresan. Information om belopp i aktuellt land finns hos Skatteverket som rekommendationer. Om arbetets varaktighet eller sättet för löneutbetalning medför att arbetstagaren förlorar förmån enligt lagen om allmän försäkring och/eller avtalen om försäkringar såsom TGL, AGB, AGS, olycksfall-, fritid- och grupplivförsäkring, Avtalspension och TFA, tillförsäkras arbetstagaren motsvarande förmåner av arbetsgivaren.

f) Ersättning vid traktamentsresor

För resor i samband med första inställelse till arbetet eller obligatorisk utbildning på främmande ort och vid avresa därifrån efter avslutat arbete eller utbildning utges reskostnadsersättning. Vid järnvägsresa betalas andra klass och sovplats om så erfordras. Då resa till sjöss måste ske nattetid är arbetstagaren berättigad till andra klass.

§ 7 Traktamente och reseersättning

Restid ersätts med avtalets lägsta lön per timma, men bestämmelsen om övertidsersättning äger ej tillämpning. För restid som sker inom ordinarie arbetstid utges ersättning med utgående lön.

g) Daglig resa på traktamentesort

Då arbetstagare enligt avtalet är berättigad att uppbära traktamentsersättning och varken arbetsgivaren eller arbetstagaren kan ordna logi i direkt anslutning till den tillfälliga arbetsplatsen utges reskostnadsersättning med 3,50 kr/km för egen bil. Sker motsvarande resa med kollektiva färdmedel utges ersättning för styrkta kostnader för allmänna färdmedel eller av Skatteverket godkända schablonbelopp.

2. Resa mellan bostad och verkstad

Resa skall företas utom ordinarie arbetstid. Reseersättning utges ej.

3. Resa utom ordinarie arbetstid till tillfällig arbetsplats

Reseersättning utges för resa till den tillfälliga arbetsplatsen enligt villkor nedan.

Utgångspunkt för beräkning av reseersättning

Överenskommelse träffas mellan arbetsgivaren och arbetstagaren om utgångspunkten för beräkning av reseersättning. Utgångspunkten kan vara verkstad, avdelningskontor, filialkontor eller bostad. Kan inte enighet nås vid första fastställande av utgångspunkt för reseersättningar gäller arbetsgivarens mening.

När sådan överenskommelse träffats gäller den till dess en ny överenskommelse träffats. Vid oenighet gäller tidigare överenskommelse.

Protokollsanteckning

1. Arbetsgivaren har inte rätt att kräva att verkstaden skall besökas varje dag om detta skulle fördyra eller fördröja arbetstagarens resa till arbetsplatsen.
2. Restidsersättning enligt punkterna a) och c) är semesterlönegrundande.

a) Arbetsgivaren tillhandahåller bil eller annat färdmedel (utom ordinarie arbetstid)

- För resor utom ordinarie arbetstid utges restidsersättning för såväl förare som passagerare med 2,70 kronor per kilometer. Från 2026-05-01 utges 2,80 kronor per kilometer. Maxbelopp per dag utgörs av gällande traktamentesnivå (dag- samt nattraktamente).

Restidsersättning utgår inte för anställd chaufför. Dennes arbetstids- och lönevillkor regleras i § 2 samt löner i § 5 punkt 2 grupp 3, Övriga arbetstagare. Reskostnadsersättning utgår inte.

b) Arbetstagaren tillhandahåller bil (utom ordinarie arbetstid)

Överenskommelse

- Har överenskommelse träffats mellan arbetsgivaren och den anställda om användande av egen bil i tjänsten utges bilersättning med 3,50 kr/km från 2025-05-01 och 3,90 kr/km från 2026-05-01 samt kostnad för vägtullar/trängselavgifter.

Restidsersättning utges enligt punkt a) till såväl förare som passagerare. Den anställda är skyldig att medtaga egna handverktyg samt även andra arbetstagare i arbetslaget, vilka är skyldiga att utnyttja denna transportmöjlighet.

När överenskommelse inte träffats om användande av egen bil

Om sådan överenskommelse enligt ovan ej träffats utges ersättning enligt punkt c) nedan.

Har arbetstagaren nekats en överenskommelse om användande av egen bil gäller c), dock utan begränsningsregeln om maxbelopp.

c) Allmänna kommunikationer (utom ordinarie arbetstid)

- Reseersättning för till- och återresa utges med 4,10 kronor per km till berörd arbetstagare avseende ett minsta avstånd om två (2) km enkel resväg. Från 2026-05-01 utges 4,20 kronor per kilometer. Reseersättningen avser både tids- och kostnadsersättning. Maxbelopp per dag utgörs av gällande traktamentesnivå (dag- samt nattraktamente).

För reskostnader utger arbetsgivaren ersättning för styrkta kostnader för allmänna färdmedel eller av Skatteverket godkända schablonbelopp. Beloppet avdrages från reseersättningen. Kvarstående belopp utgör restidsersättning.

§ 7 Traktamente och reseersättning

Anmärkning

Med resväg avses den kortaste färdsträckan på allmän väg.

4. Resa under ordinarie arbetstid

För av arbetsgivaren beordrad resa utges reskostnads- och restidsersättning enligt nedan:

a) Arbetsgivaren tillhandahåller bil eller annat färdmedel (inom ordinarie arbetstid)

Reskostnadsersättning utges ej. Restidsersättning utges med utgående lön.

b) Arbetstagaren tillhandahåller bil (inom ordinarie arbetstid)

Har överenskommelse träffats mellan arbetsgivaren och den anställda om användande av egen bil i tjänsten gäller vad som sägs enligt punkt 3 b).

Saknas sådan överenskommelse, men den anställda accepterar att tillfälligt använda egen bil i tjänsten, gäller ersättning enligt 3 b).

Restidsersättning utges med utgående lön till såväl förare som passagerare.

c) Allmänna kommunikationer (inom ordinarie arbetstid)

Arbetsgivaren utger ersättning för styrkta kostnader för allmänna färdmedel eller av Skatteverket godkända schablonbelopp. Restidsersättning utges med utgående lön.

§ 8 Löneutbetalning

1. Löneperiod

Efter lokal överenskommelse fastställs löneperioden att omfatta två (2) veckor eller en (1) månads tidsskrivningsperiod. Kan överenskommelse inte träffas gäller arbetsgivarens mening.

2. Tidnotor

Tid- och reserapportering inlämnas senast på av arbetsgivaren angiven vardag.

Rapporten ska innehålla begärt underlag för lön, andra ersättningar och, i förekommande fall, fakturaunderlag. Arbetsgivaren tillhandahåller de program eller blanketter som är nödvändiga för rapporteringen.

Vid permittering ska tidrapportering göras och lön utbetalas på ordinarie avlöningsdagar.

Om arbetstagaren trots begäran inte lämnar tidrapport i tid kan arbetsgivaren anstå med att utbetala lön för den del av tiden som inte inrapporterats.

3. Löneutbetalning

Lön skall hållas tillgänglig för arbetstagaren enligt följande:

1. vid 2-veckorslön, senast sju (7) arbetsdagar efter tidskrivnings-perioden,
2. vid månadsvis utbetalning senast den 25:e i varje månad omfattande de t.o.m. den 10:e (brytdatum) inlämnade tidnotorna,
3. månadslön utbetalas senast den 25:e i varje månad avseende innevarande månad.

Kostnadsersättningar och eventuella avdrag kan regleras påföljande månad. Infaller avlöningsdag i anslutning till arbetsfri dag enligt § 2 punkt 16 skall avlönning utbetalas senast en (1) dag före helgdagen eller fridagen.

Anmärkning

Arbetsgivare som tillämpar brytdatum enligt punkten 2 ovan kan efter genomförd medbestämmandeförhandling med Byggnads region tillämpa annat brytdatum.

4. Lönespecifikation

Vid utbetalning av lön ska arbetstagaren erhålla lönespecifikation.

Lönespecifikationen ska utvisa organisationsnummer, all arbetad tid, alla förekommande löneelement, ersättningar och avdrag samt lönesumma.

Anmärkning

Med ersättningar avses övertidsersättning, reseersättning, traktamente med mera.

För arbetstagare med timlön anges reserverade semestermedel inklusive ersättning för semesterlönegrundande frånvaro.

För arbetstagare med månadslön anges reserverade semestermedel endast för rörliga lönedelar, exempelvis restidsersättning, övertid och Ob-ersättning m.m.

Anmärkning

Vid timlön ska av lönespecifikationen framgå under löneperioden intjänad semesterlön och semesterlönegrundande frånvaro i kronor. Summan behöver inte ackumuleras eller beräknas per dag.

För arbetstagare med ackordsförtjänst är redovisad avsättning av semestermedel en preliminär uppgift. Avstämning sker efter avslutat ackord.

Under förutsättning att det är tekniskt möjligt i företagets befintliga lönesystem ska även arbetstidsförkortningssaldo framgå av avlöningsspecifikationen. Om det inte är tekniskt möjligt ska arbetstagare på begäran kunna få motsvarande uppgift skriftligen från arbetsgivaren.

Vid ackordsarbete skall lönespecifikationen utvisa ackordstid och dagtid i timmar och lönesumma samt eventuellt ackordsöverskott med angivande av arbetsorder.

Anmärkning

Parterna är överens om att sådant administrativt fel som inte lett till att arbetstagaren gått miste om ersättning enligt detta avtal inte ska föranleda skadestånd under förutsättning att arbetsgivaren vidtar rättelse.

5. Ersättning vid sen löneutbetalning

Utbetalas ej avlöning eller förfallet ostridigt ackordsöverskott på tid som anges ovan i denna paragraf samt enligt § 4 punkt 7), har arbetstagare rätt att i väntetidsersättning erhålla den för honom gällande lägstalön för väntetiden, dock högst under fyra (4) timmar.

Sker ej utbetalning på bestämd avlöningsdag utges per påbörjad vecka, räknat från avlöningsdagen, ett tillägg med 2 % på det belopp som skulle ha utbetalats. Sådant tillägg utges under högst fem (5) veckor. Därefter skall ränta på beloppet utges enligt räntelagen intill dess betalning sker.

6. Övriga bestämmelser

a) Ej iakttagen arbetstid

Om arbetstagare under arbetstiden lämnar arbetsplatsen utan medgivande kan arbetsgivaren göra avdrag på lönen, beräknat efter den arbetstid som gått förlorad.

b) Bokföring av tid per arbetsobjekt

Av arbetsgivarens ordersedlar eller projektredovisning skall framgå all veckovis uttagen tid på varje arbete. Tiden införs i anslutning till varje tidskrivningsperiod.

Timtid och ackordstid särskiljes. Arbetstagaren, dennes ombud eller lokal arbetstagarpart skall på begäran erhålla dessa uppgifter.

§ 9 Semester

1. Allmänna bestämmelser

Semester utgår enligt semesterlagen med nedan angivna tillägg och undantag.

2. Semesterlön och semesterersättning timlön

Semesterlön och semesterersättning uppgår till 13,2 procent av semesterlöneunderlaget. Samtliga sparade semesterdagar som läggs ut ska betraktas som intjänade under det närmast föregående intjänandeåret.

3. Semesterlön och semestertillägg för månadsavlönade

a) Semesterlön

Semesterlönen utgörs av den vid semesterledigheten belöpande aktuella månadslönen jämte semestertillägg samt med 13,2 procent på under intjänandeåret belöpande löneelement vilka inte inkluderar semesterersättning. Semestertillägget för varje betald semesterdag utgör 1,1 procent av den vid semestertillfället aktuella månadslönen.

b) Semesterersättning

Vid anställningens upphörande utgör semesterersättning 4,6 procent av den aktuella månadslönen per outtagen semesterdag samt semestertillägg enligt a). Semesterersättning för sparad semesterdag beräknas som om den sparade dagen tagits ut det semesterår anställningen upphörde.

c) Ändrad sysselsättningsgrad

Om arbetstagaren under intjänandeåret haft annan sysselsättningsgrad än vid semestertillfället ska semesterlön och semestertillägg beräknas med hjälp av nedanstående formel:

$$\text{aktuell månadslön} \times \frac{\text{genomsnittlig sysselsättningsgrad under intjänande året}}{\text{sysselsättningsgrad vid semestertillfället}}$$

4. Förläggning av huvudsemester

Enligt semesterlagen ska semesterledigheten förläggas så att arbetstagaren regelmässigt får en ledighetsperiod av minst fyra (4) veckor (huvudsemestern) under juni–augusti. Sådan semesterperiod får dock förläggas till annan tid, när särskilda skäl föranleder det.

Om förläggning av huvudsemestern ej sker enligt vad som anges i a)–c) nedan, gäller att arbetsgivaren ska förhandla om förläggningen med Byggnadsregion på företagets hemort eller – om så enligt 10 § semesterlagen ej är aktuellt – samråda med arbetstagaren.

a) Om arbetsgivaren tillmötesgår den enskilde arbetstagarens önskemål om förläggning, är arbetsgivarens förhandlings-, samråds- och underrättelseskyldighet fullgjord.

b) Om huvudsemestern utlägges sammanhängande under den närmast efter midsommar följande sexveckorsperioden, är arbetsgivarens förhandlings- och samrådsskyldighet fullgjord. Underrättelse om semestern lämnas arbetstagaren senast två (2) månader före semesterns början, såvida ej särskilda skäl föreligger. I det fall önskemål om semesterns förläggning ej inkommit får, om arbetsgivaren så önskar, underrättelse enligt ovan ges senast en (1) månad före semesterns början.

c) Överenskommelse om förläggningen av huvudsemestern till annan tid eller på annat sätt än som anges i detta moment kan träffas mellan arbetsgivare och arbetstagare vid service-, reparations- och andra säsongsbetonade arbeten, som företrädesvis behöver utföras under juni–augusti.

Efter överenskommelse mellan berörd Byggnads region och företag kan dock såväl förläggning av huvudsemestern ske till annan tid av året som uppdelning av huvudsemestern ske i flera perioder eller till mindre del i enstaka dagar.

Anmärkningar:

1. Som huvudsemester avses även 3-veckorssemester som efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och Byggnads region eller arbetstagaren förläggs till tiden juni-augusti vid service- och reparationsarbete och andra säsongsbetonade arbeten som företrädesvis behöver utföras under juni-augusti.
2. Föräldraledighet i samband med huvudsemester: Om arbetsgivaren begär det bör arbetstagare som avser att vara föräldraledig i samband med huvudsemestern ansöka om föräldraledighet i samband med semesteransökan. Har arbetsgivaren inte begärt att arbetstagaren ska inkomma med ansökan om föräldraledighet i samband med semesteransökan ska 13 § föräldraledighetslagen tillämpas.

5. Förläggning av semesterdagar utöver huvudsemestern

- a) För förläggning av semesterdagar utöver huvudsemestern ska samråd ske med varje enskild arbetstagare i så god tid att denne har skäligt rådrum för att kunna delge arbetsgivaren sina personliga önskemål.
- b) Vill enskild arbetsgivare aktualisera gemensam förläggning av semesterdagar utöver huvudsemestern för en eller flera arbetsplatser ska samråd ske. Vid detta samråd ska arbetsgivaren föreslå olika alternativ, dock minst två.
- c) Vill enskild arbetsgivare aktualisera förläggning av semesterdagar utöver huvudsemestern till vissa bestämda dagar enhetligt för en eller flera arbetsplatser, ska arbetsgivaren begära förhandling med Byggnads region på företagets hemort.

Nås därvid enighet om ifrågavarande semesterförläggning, är arbetsgivarens samrådsskyldighet gentemot arbetstagarna uppfylld, vilket dock ej utgör hinder för särskild arbetstagare att framföra sina individuella önskemål om förläggningen av dessa semesterdagar.

Har förhandling upptagits mellan de lokala parterna, men enighet ej nåtts, har arbetsgivarens förhandlings- och samrådsskyldighet dock fullgjorts.

Vill Byggnads region ej medverka i förhandling, kvarstår arbetsgivarens samrådsskyldighet enligt a) eller b) ovan.

d) Vill arbetsgivare aktualisera förläggning av semester till sådan tid då bygg-arbetsplats eller annan arbetsplats, som stänges, ska han samråda med arbets-tagaren enligt a) ovan. Vid här angiven semesterförläggning åligger det arbetsgivaren att hålla sig informerad om när beslut om stängning fattas.

e) Vid lokal överenskommelse enligt a)–c) bör underrättelse därom lämnas arbetstagare minst fyra (4) veckor före semesterns början.

Har beslut om förläggning av semesterledighet träffats på annat sätt än genom överenskommelse med arbetstagare eller företrädare för honom ska arbetsgivaren underrätta arbetstagaren om beslutet. Underrättelse lämnas om möjligt åtta (8) veckor, dock senast fyra (4) veckor före ledighetens början.

Anmärkningar:

1. Beträffande önskemål om arbete istället för obetald semesterledighet, se Semesterlagen.

2. Vid förläggning av semesterdagar utöver huvudsemestern ska arbets-givaren i möjligaste mån ta hänsyn till såväl av arbetstagarna framförda individuella önskemål som till krav hänförliga till produktionen.

3. I de fall förläggning av semesterdagar utöver huvudsemestern sker enhetligt för en eller flera arbetsplatser är parterna ense om följande:

För sådan arbetstagare, som sparar semesterdagar till kommande år eller som tidigare under året uttagit semesterledighet med ersättning eller som ej har semesterledighet med ersättning vid enhetlig semesterförläggning, ska arbets-givaren där rimlig möjlighet härtill finnes, söka bereda arbete under sådan tid.

6. Sjukdom under semesterledighet

Arbetstagaren är skyldig att, om företaget så påfordrar, genom intyg av läkare eller uppgift från Försäkringskassan, styrka att han på grund av sjukdom varit oförmögen till arbete.

Om arbetstagaren blir sjuk under semesterledighet skall arbetstagaren utan dröjsmål anmäla detta för att aktuella sjukdagar inte skall räknas som semesterdagar utan kunna nyttjas vid annat tillfälle.

7. Utbetalning av semesterlön

Semesterlönen utbetalas till arbetstagaren i samband med semestern. Detta innebär, såvida annan överenskommelse inte träffas mellan arbetsgivaren och arbetstagaren, att semesterlön utbetalas i samma ordning som ordinarie lön och på ordinarie utbetalningsdagar.

Semestertillägg och/eller överskjutande delar utöver Semesterlagens tolv (12) procent ska utges innan arbetstagaren utnyttjar sin semester. För det fall att arbetstagaren ej kan utnyttja semesterdagen/semesterdagarna behålls redan utbetalt semestertillägg och/eller överskjutande delar.

8. Obetald semester månadsavlönade

För varje obetald semesterdag görs avdrag från arbetstagarens aktuella månadslön med 4,6 procent av månadslönen.

§ 10 Försäkringar och övriga avgifter

1. Försäkringar enligt lag

Samtliga arbetstagare försäkras enligt lag.

2. Övriga försäkringar

Arbetsgivare är skyldig att teckna samt vidmakthålla följande försäkringar:

a) Tjänstegrupplivförsäkring (TGL)

Grupplivförsäkring enligt mellan SAF och LO träffad överenskommelse av den 29 mars 1962 ger ersättning till efterlevande vid arbetstagares frånfälle.

b) Avgångsbidrag (AGB)

Avgångsbidragssystem enligt träffad uppgörelse mellan SAF och LO av den 2 april 1966 med ändring av den 17 juni 1969 ger ersättning till arbetstagare som till följd av driftsmässiga förändringar vid det företag, där han/hon är anställd, mister sin anställning.

c) Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS)

Gruppsjukförsäkringen enligt mellan SAF och LO träffad överenskommelse av den 22 juni 1971 och senare enligt särskilda protokoll beslutade ändringar ger ersättning till 65 års ålder vid sjukdom och olycksfall.

d) Avtalspension

Avtalspension enligt mellan SAF och LO träffad överenskommelse av den 22 juni 1971 och senare enligt särskilda protokoll beslutade ändringar ger pensionslön till arbetstagare som uppnått 65 års ålder.

◦ e) Extra pensionsavsättning

En extra pensionsavsättning om 0,3 % sker från och med den 1 maj 2025 till totalt 2,0%. Avsättningen är en kompletterande premie enligt punkt 2 d), bestämmelser om Avtalspension SAF-LO. Den extra pensionsavsättningen omfattas av regler för premiebefrielse.

f) Premiebefrielseförsäkring

Avtalspensionspremie betalas vid sjukdom, arbetsskada, föräldraledighet samt vid graviditetsspenning. För att aktuell avtalspensionspremie skall utgå krävs särskild anmälan om detta till AFA Försäkring.

g) Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA)

Trygghetsförsäkring enligt mellan SAF och LO träffad överenskommelse av den 16 maj 1974 ger ersättning till arbetstagare vid olycksfall i arbetet, färdolycksfall, arbetssjukdom samt vid smitta enligt AFA:s gällande försäkringsvillkor.

h) Omställningsförsäkring Svenskt Näringsliv och LO

Svenskt Näringsliv och LO har 2004-02-24 kommit överens om en så kallad omställningsförsäkring. Försäkringen ska underlätta omställningsproblem som uppstår för medarbetare och företag vid uppsägning på grund av arbetsbrist. Plåt & Ventföretagen och Byggnads har anslutit sig till omställningsförsäkringen.

Handhavande och beslut i frågor som rör ansökan om omställningsstödet sköts av Kollektivavtalsstiftelsen Trygghetsfonden, TSL.

i) Föräldrapenningtillägg (FTP)

Svenskt Näringsliv och LO har 2013-04-30 utformat en kompletterande föräldraförsäkring som förmedlas av AFA försäkring.

FTP lämnar kompletterande ersättning när du är föräldraledig och får föräldrapenning från Försäkringskassan. Föräldrapenningtillägget kan betalas som längst tills barnet fyller 18 månader eller 18 månader efter adoptionstillfället.

§ 11 Specialbestämmelser, ordnings- och skyddsregler

1. Ordningsregler

a) Arbetsplatsanmälan

Om arbete på tillfällig arbetsplats beräknas pågå mer än 200 timmar skall arbetsgivaren i samband med arbetets påbörjan göra skriftlig arbetsplatsanmälan till den lokala arbetstagarorganisationen samt kopia till skyddsombud eller kontaktombud om sådan utsetts.

Kopia av utfärdad arbetsorder godtas som arbetsplatsanmälan.

b) Arbets- och bänklats

Vid taktäckning och större arbeten utom verkstaden skall ordentlig arbetsplats med skydd mot otjänlig väderlek över bänklats anskaffas och ordnas åt arbetstagarna.

Arbetsgivaren skall ombesörja all erforderlig belysning för arbetets utförande.

c) Identitetsbricka

Arbetstagare har skyldighet att synligt bära tillhandahållen identitetsbricka, till exempel ID 06.

d) Tillhandahållna maskiner och verktyg

Arbetsgivaren skall tillhandahålla för verksamheten och ur arbetsmiljösynpunkt lämpliga maskiner, verktyg och hjälpmedel.

Utdelade maskiner, verktyg och hjälpmedel är arbetsgivarens egendom och får endast användas under arbetstid om inte annan överenskommelse träffas, dessa skall förvaras och vårdas med omsorg av arbetstagaren. Vid en anställnings avslutande skall utdelade maskiner, verktyg och hjälpmedel ovillkorligen återlämnas.

Arbetstagarna är skyldiga att vara aktsamma om alla maskiner och handverktyg. Skada på sådan utrustning skall omedelbart anmälas till arbetsgivaren.

Om arbetstagaren uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet har förorsakat arbetsgivaren ekonomisk skada på företagets egendom såsom arbetsredskap, maskiner och verktyg kan arbetsgivaren begära tvisteförhandling avseende ersättningsanspråk enligt förhandlingsordningens § 12.

Oförvällat uppkomna materiella skador under utförandet av arbete får inte lastas arbetstagaren.

För att arbetstagaren skall anses ansvarig för mottagna verktyg skall ordentliga verktygslådor med lås tillhandahållas av arbetsgivaren. Verktygen skall vara utlämnade mot kvitto. Arbetsgivaren skall anvisa låsbart utrymme för förvaring av verktygslåda och skyddskläder.

e) Åtgärder vid otjänlig väderlek

Om för arbetets utförande otjänlig väderlek föreligger bör arbetsgivaren avstanna arbetet.

Vid omtäckning eller reparation av gamla tak får avriven del av tak inte lämnas oskyddat under tid då arbetet inte pågår. Löst material skall surras fast vid avslutat arbete för dagen.

2. Skydds- och arbetsmiljöregler

a) Instruktioner

Arbetstagare är skyldig att rätta sig efter gällande arbetsmiljöinstruktioner. Parterna i detta avtal ser allvarigt på fall där arbetsmiljöinstruktioner inte efterlevs.

Arbetsgivaren har ett särskilt ansvar för att arbetare som saknar lämplig utbildning erhåller erforderliga instruktioner om användande av personlig fallskyddsutrustning.

Anmärkning till a)

Lärling skall ha yrkeserfaren handledare, varför lärling och arbetare som saknar lämplig utbildning inte ensamma får utföra arbete.

Vid bedömningen av om ett avsteg från given instruktion skett ska det tas i beaktande ifall berörd arbetstagare haft tillräckliga kunskaper, om denne erhållit skriftliga och/eller muntliga instruktioner från arbetsgivaren samt om berörd arbetstagare erhållit rätt typ av utrustning.

b) Arbetskläder

Arbetsgivaren tillhandahåller arbetstagare två (2) ställ överdragskläder av för arbetets art god kvalitet per år. Med ställ överdragskläder avses hel overall eller hängselbyxa / midjebyxa med jacka / rock. Om arbetstagare utför målningsarbete eller annat arbete som innebär kraftig nedsmutsning av överdragskläder, kan sådan arbetstagare begära ytterligare ett (1) ställ överdragskläder per år. Arbetsgivaren skall när behov föreligger tillhandahålla regnställ och stövlar samt underställ, dock högst två (2) underställ per år.

Arbetsgivaren tillhandahåller för arbetet godkända skyddsskor. För arbetstagare med återkommande utomhusarbete tillhandahålls såväl sommar som vinterskor.

När skyddsskor genom slitage eller dylikt mist sin skyddsfunktion äger arbetstagaren rätt att i utbyte mot dessa erhålla nya individuellt utprovade och för arbetet lämpliga godkända skyddsskor.

Utlämnade arbetskläder är arbetsgivarens egendom och får endast användas under arbetstid om inte annan överenskommelse träffas. Dessa skall förvaras och vårdas med omsorg av arbetstagaren. Vid anställnings avslutande skall arbetskläder ovillkorligen återlämnas.

Arbetsgivaren skall ersätta arbetstagare, för på arbetsplatsen förvarade privata kläder, som bevisligen blivit stulna eller utsatta för brandskada. Ersättning utgår med 85 procent av anskaffningsvärdet, dock högst 1 800 kr.

Arbetstagare skall lämna specifikation över förlusten till arbetsgivaren. Arbetsgivaren skall efter kontroll snarast utbetala ersättning. Om förvaringsrum för kläder eller omklädningsrum finns för arbetstagarna gäller ovanstående endast kläder som är förvarade där.

c) Tillgång till arbetsmiljöregler

Med stöd av Arbetsmiljöförordningen skall på varje arbetsställe finnas tillgång till Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöförordningen samt av Arbetsmiljöverket utfärdade föreskrifter och anvisningar i den mån de berör verksamheten.

d) Personalutrymmen

Godtagbar standard på personalutrymmen regleras i Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Personalutrymmena skall vara anpassade för både män och kvinnor vilket inkluderar att kvinnor och män ska erbjudas avskilda utrymmen för ombyte och att duschutrymmena ska gå att låsa.

Vid arbetsplatser med kortvariga arbeten skall arbetsgivaren sörja för att arbetstagaren får möjlighet att utnyttja sanitära anordningar, disponera utrymme för klädbyte samt för uppvärmning och matplats. Med kortvariga arbeten avses arbeten som beräknas pågå högst två (2) månader.

Detta kan ske genom att:

- arbetsgivaren avtalar med fastighetsägaren om nyttjande av särskilt inrättat personalutrymme,
- personalvagn uppställs i anslutning till arbetsplatsen,
- verkstadens personalutrymme används. Resor ersätts mellan verkstad och arbetsplats enligt § 7 punkt 4.

Vid kortvariga och rörliga arbeten liksom vid arbetsplatser där bodar och vagnar inte kan anslutas till vatten- och avloppsnät får duschanordning uteslutas. En god hygienisk utrustningsstandard ska dock eftersträvas även vid dessa arbetsplatser.

e) Förbandslåda

På verkstad, nybyggnad och större arbetsplats skall finnas en förbandslåda. Arbetstagarna är skyldiga att anmäla då utrustningen är bristfällig.

f) Snöskottning

Vid snöskottning på tak skall minst två (2) personer finnas på taket, såvida inte takets konstruktion är sådan att någon olycksfallsrisk inte finns.

§ 12 Förhandlingsordning vid tvist

1. Allmänna regler

Uppstår tvist om tolkningen av detta avtal, eller uppstår i övrigt tvist rörande förhållande mellan arbetsgivare och arbetstagare, får parterna av sådan anledning ej tillgripa störande åtgärder som t.ex. strejk, lockout, blockad eller liknande. Sådan tvist skall göras till föremål för förhandling mellan parterna.

Påkallas förhandling av en part är motparten skyldig att träda i förhandling.

I det fall förhandlingsframställan sänts som rekommenderat brev skall framställan anses ha kommit motparten till handa tio (10) dagar efter att brevet lämnades till posten för befordran.

Kopia för kännedom gällande förhandlingsframställan skall även tillsändas den centrala arbetsgivarorganisationen, Plåt & Ventföretagen, Box 372, 101 27 Stockholm.

Påkallar part ej förhandling inom föreskriven tid, förlorar han rätten till förhandling och därmed rätten att föra talan i tvisten.

Om begärd förhandling på grund av motparten ej kommer till stånd inom i denna paragraf angivna tidsfrister får tvist ändå föras vidare.

Tidsfrister för påkallande av lokal och central förhandling samt för väckande av talan vid Arbetsdomstolen anges nedan.

§ 12 Förhandlingsordning vid tvist

1.1 Parter i kollektivavtalet

Med parter i detta avtal avses

	Arbetsgivarpart	Arbetstagarpart
Lokal förhandling	Företag	Kontaktombud eller Byggnads region
Central förhandling	Plåt & Ventföretagen Företag (om hängavtal)	Byggnads

2. Förhandlingar

2.1 Lokal förhandling

Med lokal förhandling avses förhandling mellan arbetsgivaren eller dennes representant och lokal arbetstagarorganisation eller företrädare för denna.

2.2 Central förhandling

Med central förhandling avses förhandling mellan parterna på förbunds nivå.

Företaget är part om företaget har hängavtal.

3. Tidsfrister

3.1 Allmän rättstvist

Uppkommer tvist mellan arbetsgivare och arbetstagare eller deras organisationer rörande tolkning eller tillämpning av detta avtal jämte i nedanstående anmärkning angivna avtal och lagar – rättstvist – äger part rätt att få sådan tvist behandlad vid lokal förhandling, central förhandling och Arbetsdomstolen under förutsättning att part påkallar förhandling respektive väcker talan inom nedan angivna tidsfrister.

3.1.1 Begäran om lokal förhandling

Förhandling i rättstvist skall i första hand föras som lokal förhandling och skall begäras inom fyra (4) månader efter det att part fått kännedom om den omständighet vartill yrkandet hänförs och senast inom två (2) år efter det att omständigheten har inträffat.

3.1.2 Begäran om central förhandling

Kan uppgörelse ej träffas vid lokal förhandling kan frågan på begäran av part föras till central förhandling. Framställa härom skall göras inom två (2) månader räknat från den dag då den lokala förhandlingen avslutats.

3.1.3 Arbetsdomstolen

Uppnås inte enighet vid central förhandling kan part väcka talan i Arbetsdomstolen. Talan skall väckas inom tre (3) månader efter det att centrala förhandlingen avslutats.

3.2 Tvist om anställningsskydd, med mera

Vid tvist som rör lagen om anställningsskydd, förtroendemannalagen, föräldraledighetslagen, studieledighetslagen, jämställdhetslagen, arbetsmiljölagen 6 kapitlet och styrelserepresentationslagen gäller i stället för begäran av lokal förhandling och väckande av talan enligt punkt 3.1.1 de tidsfrister som anges i respektive lag. För begäran av centrala tvisteförhandlingar gäller regler enligt 3.1.2.

3.3 Tvist om semesterlön

Vid tvist om semesterlön, semesterersättning eller skadestånd enligt semesterlagen eller kollektivavtal om semester, skall arbetstagarparten väcka talan därom inom två (2) år från utgången av det semesterår då arbetstagaren skulle ha erhållit den förmån till vilken anspråket hänför sig. Detta förutsätter att lokala och centrala tvisteförhandlingar har genomförts innan talan väcks inom den nämnda tidsrymden.

3.4 Lönetvist

Uppkommer mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisation rättstvist om lön eller annan ersättning till medlem i organisationen är arbetsgivaren skyldig att påkalla förhandling i tvisten. Vid tvister om lön eller annan ersättning, skall arbetsgivaren påkalla förhandling efter begäran från arbetstagaren, om rättelse ej sker.

Kan lönetvist inte lösas vid lokala förhandlingen skall arbetsgivaren inom tio (10) arbetsdagar efter den lokala förhandlingen begära central förhandling. Kan tvist inte lösas vid den centrala förhandlingen skall talan väckas vid Arbetsdomstolen inom tio (10) arbetsdagar efter det att central förhandling avslutats.

§ 12 Förhandlingsordning vid tvist

Underlåter arbetsgivaren att påkalla förhandling eller väcka talan på sätt ovan angivits är han såvitt avser det omtvistade beloppet skyldig att utge ersättning enligt arbetstagarorganisationens mening om kravet ej är oskäligt.

Vid tvister om ackordsräkning gäller regler enligt § 4 punkt 8 a)–b).

3.5 Tvist om arbetsskyldighet

Uppkommer tvist om arbetsskyldighet enligt detta avtal gäller arbetstagarorganisationens mening intill dess tvisten slutgiltigt prövats. Föreligger enligt arbetsgivarens uppfattning synnerliga skäl mot att omtvistat arbete uppskjutits får han utan hinder av föregående stycke kräva att arbetet utförs enligt hans mening i tvisten. Arbetstagaren är då skyldig att utföra arbetet. Sådan skyldighet föreligger dock ej om arbetsgivarens mening i tvisten är oriktig och arbetsgivaren har insett eller bort inse detta eller om arbetet innebär fara för liv och hälsa eller därmed jämförligt hinder möter.

Blir arbetet utfört enligt föregående stycke skall arbetsgivaren omedelbart påkalla förhandling i tvisten, vilket innebär att arbetsgivaren genast måste påkalla förhandling.

Vid oenighet vid lokal förhandling skall arbetsgivaren begära central förhandling.

Kan tvist om arbetsskyldighet inte lösas vid central förhandling, skall arbetsgivaren väcka talan vid Arbetsdomstolen inom tio (10) arbetsdagar från förhandlingarnas avslutande.

4. Förhandling enligt 11, 12 och 38 §§ MBL

Vid förhandling enligt 11, 12 och 38 §§ skall den i 14 § samma lag angivna förhandlingsordningen tillämpas.

Uppnås inte enighet vid lokal förhandling skall arbetsgivaren på begäran förhandla även med central arbetstagarorganisation.

5. Genomförande av förhandling

Förhandling bör påbörjas snarast möjligt efter det att motparten fått del av förhandlingsframställan.

Lokal och central förhandling bör vara slutförd inom en (1) respektive två (2) månader efter det att motparten fått del av förhandlingsframställan.

6. Protokoll

Vid förhandling skall föras protokoll. Av protokollet skall framgå dag för förhandling, vilka som deltagit i förhandlingen, parternas yrkanden samt förhandlingsresultatet. Vidare skall dag för justering framgå.

Om inte annat överenskommes, skall förhandlingsprotokoll upprättas i två (2) exemplar och översänds senast en (1) månad efter förhandlingen till arbetsgivaren vid lokal förhandling och vid central förhandling till respektive central arbetsgivarorganisation. Vidare skall dag för justering framgå.

Protokollet skall i justerat skick återsändas till protokollföraren inom tio (10) arbetsdagar.

Parterna kan enas om andra protokolls- och justeringsfrister. I sådana fall skall särskilt protokoll över detta beslut upprättas och omedelbart justeras. Parterna kan också i andra fall förklara protokoll eller del av protokoll för omedelbart justerat.

7. Avslutande av förhandling

Förhandling skall anses avslutad när förhandlingsprotokoll justerats.

Har protokoll ej justerats inom angivna tidsfrister, skall förhandling ändå anses avslutad i och med att justeringstiden löpt ut och när endera parten givit motparten skriftligt besked härom. Part kan också skriftligen meddela att han frånträder förhandling varigenom densamma skall anses avslutad.

8. Ränta

På förfallen fordran utges ränta enligt räntelagen.

§ 13 Giltighetstid och uppsägningsförfarande

Detta avtal gäller för tiden 1 maj 2025 t.o.m. 30 april 2027 såvida ej annat framgår av avtalstexten. Ändringar i avtalet gäller från och med den 1 maj 2025, om ej annat anges.

Om begäran om förhandling ej inges minst två (2) månader före den 30 april 2027 förlängs överenskommelsen med ett (1) år i sänder. Om begäran om förhandling framställs senast den 28 februari 2027 gäller avtalet för tid efter den 30 april 2027 med sju (7) dagars ömsesidig uppsägningstid. Uppsägning eller begäran om förhandling skall ske skriftligen och delges motparten genom rekommenderad försändelse eller på annat sätt, varigenom det kan styrkas att uppsägning skett eller förhandling begärts.

Part äger även rätt att senast den 31 oktober 2026 säga upp avtalet till upphörande den 30 april 2027.

Förhandling om ny överenskommelse skall börja senast en (1) månad från det förhandling begärts, såvida överenskommelse om annan tidpunkt ej träffas.

Övergångsbestämmelser för ackordsprislistor

Arbeten som påbörjats innan den 1 maj 2025 respektive 1 maj 2026 och avslutas inom 14 dagar från nämnda tidpunkt betalas med tidigare gällande ackordstillägg. För arbeten som påbörjats före den 1 maj 2025 respektive 1 maj 2026 och avslutas efter det att 14 dagar har förflutit från nämnda dag, ska betalning ske med tidigare ackordstillägg för den del av arbetet som utförts före den 1 maj och för tiden därefter med det nya ackordstillägget.

Stockholm den 7 maj 2025

PLÅT & VENTFÖRETAGEN

Anders Hvarfner
Jörgen Rasmusson
Ingrid Clementson
Karin Wiberg Stålbröst
Hans Eriksson
Leif Pettersson
Stefan Öberg

SVENSKA BYGGNADSARBETAREFÖRBUNDET

Emil Persson
John Aspendal
Christer Härjelin
Sam Najafian
Per-Jörgen Persson
Leif Adolfsson
Ann-Katrin Hedgren
Patrik Jerksten
Petter Hörstedt
Mårten Lydahl

Bilagor

1. Överenskommelse med anledning av lagen om anställningsskydd

Lagen om anställningsskydd gäller med nedan angivna tillägg och undantag. Vid fastställande av turordning, hänförd till 22 § 3:e stycket LAS, gällande kollektivavtal, utgör kollektivavtalets enligt § 1 punkt 2 uppräknade omfattning separata turordningskretsar.

1. Anställningsavtal för lärlingar

För anställning och uppsägning av lärling gäller särskilda regler i enligt punkt 3 samt Utbildningsavtalet.

2. Uppsägning – skadestånd

Om arbetstagaren lämnar sin anställning utan att iaktta uppsägningstiden eller del av denna har arbetsgivaren rätt till skadestånd med ett belopp som motsvarar arbetstagarens utgående lön under den del av uppsägningstiden som arbetstagaren inte har iakttagit.

Detta gäller inte om arbetstagaren och arbetsgivaren kommit överens om en kortare uppsägningstid än den lagen om anställningsskydd, LAS (1982:80), anger eller om frånvaron är godkänd av arbetsgivaren.

Anmärkning

Kvittning mot inestående lön kan ske frivilligt eller genom tvungen kvittning.

Vid frivillig kvittning krävs ett godkännande av den anställda för kvittningen.

Vid tvungen kvittning ska arbetsgivaren kontrollera med Kronofogdemyndigheten hur stor del av lönen som får kvittas.

3. Särskilda bestämmelser avseende lärlingar med utbildningskontrakt enligt Utbildningsavtalet

- a) Lärling kan provanställas i sex (6) månader.
- b) Lärling undantas från turordningsreglerna i lag om anställningsskydd (LAS).
- c) Vid förhandlingsframställan eller varsel till Byggnads enligt lag om anställningsskydd skall arbetsgivaren samtidigt översända kopia av handlingen till huvudyrkesombudet.
- d) Vid arbetsbrist skall, innan uppsägning vidtas, möjligheten till fortsatt utbildning prövas.
- e) Bryts anställningsavtalet utan lärlingens eget förvållande skall arbetsgivaren och huvudyrkesombudet gemensamt söka skaffa honom ny anställning.

4. Tillfällig anställning

- a) Vid tidsbegränsad anställning för enbart snöskottning, feriearbete eller målningsarbeten och därmed sammanhängande arbeten gäller nedan angivna överenskommelse.

Anställda för enbart snöskottning eller målningsarbeten är undantagna från regler i 5a § LAS angående rätt till tillsvidareanställning.

- b) Vid tillfällig anställning för enbart snöskottning gäller anställningen endast under den tid ifrågavarande arbetsuppgifter varar. Anställningsformen är tidsbegränsad timanställning vid behov.

Anställningsavtal skall upprättas senast inom en (1) vecka efter det att arbetet påbörjats. Obligatoriska uppgifter i anställningsavtalet är: Arbetsgivarens och arbetstagarens namn och adress, lön och andra ersättningar, anställningens startdag och slutdag, eller de förutsättningar som gäller för att anställningen skall upphöra samt vilken form av tidsbegränsad anställning som avses.

c) Vid tillfällig anställning för enbart målningsarbeten gäller anställningen endast under den tid ifrågavarande arbetsuppgifter varar. Anställningsformen är överenskommen visstidsanställning.

Företag vars huvudsakliga verksamhet är målning av plåt tillämpar tillfällig anställning för målningsarbeten enligt LAS.

d) Lön för arbetsfria dagar enligt § 2 punkt 16 utges till arbetstagare som varit anställd hos arbetsgivaren sammanlagt minst tre (3) månader under de senaste tolv (12) månaderna samt vars anställning består efter helgen.

5. Återanställningsrätt

Om det finns personal med återanställningsrätt bör detta beaktas före anlitande av uthyrnings- eller bemanningsföretag, se regler enligt bilaga 5.

6. Rätt att stå kvar i anställningen

Arbetstagare har rätt att kvarstå i anställningen till utgången av den månad då arbetstagaren uppnår ålder som anges i 32 a § LAS.

Anmärkning

Den ålder som anges i 32 a § LAS är från och med 1 januari 2023 69 år.

a) Varsel om upphörande av anställning vid uppnådd LAS-ålder

Om en arbetsgivare vill att en arbetstagare skall lämna sin anställning vid utgången av den månad då arbetstagaren uppnår den ålder som anges i 32 a § LAS skall arbetsgivaren skriftligen ge arbetstagaren besked om detta minst en (1) månad i förväg.

En arbetstagare som uppnått den ålder som anges i 32 a § LAS har inte rätt till längre uppsägningstid än en (1) månad och har inte heller företrädesrätt när turordning skall bestämmas vid uppsägning eller vid återanställning.

b) Varsel om anställnings upphörande vid hel sjukersättning

Om en arbetsgivare vill att en arbetstagare skall lämna sin anställning i samband med att arbetstagaren enligt Socialförsäkringsbalken får rätt till hel sjukersättning, ska arbetsgivaren skriftligen ge arbetstagaren besked om detta så snart arbetsgivaren har fått kännedom om beslutet om hel sjukersättning.

Arbetstagare, som har eller som fått rätt till hel sjukersättning enligt ovan, och som träffat överenskommelse med arbetsgivaren om fortsatt anställning, har inte rätt till längre uppsägningstid än en (1) månad. Arbetstagaren har icke företrädesrätt när turordning skall bestämmas vid uppsägning eller vid återanställning.

Protokollsanteckning

Besked om rätt till hel sjukersättning lämnas till arbetsgivaren så snart arbetstagaren fått kännedom härom.

7. Arbetsgivarintyg

I samband med att arbetstagares anställning upphör skall arbetsgivaren överlämna ett komplett ifyllt arbetsgivarintyg enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring. Arbetsgivarintyget ska överlämnas snarast och senast inom fem (5) veckor från dagen för anställningens upphörande.

- ° Vid beviljad tjänstledighet på grund av medicinska skäl ska arbetsgivaren på begäran utfärda ett arbetsgivarintyg snarast och senast inom fem (5) veckor från begäran.

2. Permittering

1. Då arbetsgivare, utan att anställningen upphör, på grund av arbetsbrist, driftstörning eller annan sådan omständighet inte tillhandahåller arbetstagaren något arbete samt befriar arbetstagaren från dennes närvaroskyldighet (permittering) utges ersättning (permitteringslön) i enlighet med punkterna 7–9.

2. Permittering kan vidtas oavsett regler om turordning.

3. Arbetstagaren är skyldig att inom skälig tid återgå i arbete när det hinder som föranledde permitteringen upphört.

4. I permitteringsfrågor skall lagstadgad förhandlingsskyldighet iakttas. Vid dessa förhandlingar skall parterna eftersträva enighet om omfattning och förläggning av permitteringen. Parterna bör därvid ta hänsyn till företagets produktions- och marknadsförhållanden samt eftersträva lösningar som medför minsta möjliga olägenhet för berörda arbetstagare.

5. Permitteringstid räknas i hela dagar (arbetsdagar). Permittering som föranleds av oförutsedda driftsavbrott, t.ex. strömavbrott, och som beslutas inom en (1) timme efter ordinarie arbetstidens början räknas som en permitteringsdag enligt detta avtal.

6. Permittering enligt detta avtal får för en arbetstagare omfatta högst 30 arbetsdagar per kalenderår.

7. För permitteringstid utbetalar arbetsgivaren permitteringslön. Permitteringslönen beräknas med hänsyn till det antal timmar på arbetstagarens ordinarie arbetstid varunder denne eljest skulle ha arbetat. Permitteringslön utges med avtalets lägsta lön. Permitteringslön ingår i underlaget för beräkning av lagstadgade arbetsgivaravgifter och semesterlön.

8. En arbetstagare som permitteras har rätt till permitteringslön som motsvarar avtalets lägsta lön enligt § 5 punkt 4.

9. Permitteringslön utges inte vid permittering som föranleds av:

- arbetstagarens eget vållande,
- olovlig konflikt inom LO:s område,
- offentligt myndighetsbeslut som arbetsgivaren inte bort räkna med.

10. Frågan om huruvida permitteringslön skall utges vid driftsavbrott som är en följd av att arbetet är säsongsbetonat eller av andra skäl inte är sammanhängande till sin natur och frågan om huruvida permitteringslön skall utges till arbetstagare som utför arbete i sitt hem regleras i avtal mellan berörda förbundsparter.

Därvid skall riktpunkten vara att arbetstagare, som enligt hittills gällande regler vid permittering under pågående säsong eller motsvarande åtnjuter arbetslöshetsersättning, ges fortsatt skydd.

3. In- och utlåning av arbetstagare mellan företag

För att underlätta företagens möjlighet att klara arbetskraftsbehovet och möjliggöra för företagen att fullgöra kontraktstider samt åta sig större arbetsobjekt samt för att i största möjlig utsträckning undvika permittering, förklarar sig Byggnads villig att medverka till att samarbete mellan i branschen verksamma företag kan komma till stånd.

1. Tillämpningsområde

Nedan angivna regler gäller vid in- och utlåning av arbetstagare inom Plåt- och Ventilationsavtalets avtalsområde. Såväl det inlånande som det utlånande företaget ska vara bundna av Plåt- och Ventilationsavtalet och berörda arbetstagare ska omfattas av detta kollektivavtal.

Med begreppen in- respektive utlåning avses företag, som enbart bedriver egen entreprenad och/eller serviceverksamhet, lånar in eller ut personal för att parera eventuella tillfälliga variationer i sysselsättningen.

2. Arbetsgivaransvar och arbetsmiljöansvar

Den arbetsgivare som arbetstagare är anställd hos har arbetsgivaransvaret för arbetstagare även under den period arbetstagaren lånas ut till annan arbetsgivare. Detta innebär bland annat att lön betalas av utlånande arbetsgivare. Den arbetsgivare som har lånat in arbetstagare ansvarar för arbetsmiljön, i förhållande till inlånad arbetstagare, under inlåningsperioden.

Utlånad arbetstagare kvarstår i anställning och behåller sin plats i turordningen hos den utlånande arbetsgivaren.

Inlånande företag får inte vidareutlåna arbetstagare till annat företag.

3. Samtycke till utlåning

Utlåning av arbetstagare får ske enbart om berörd arbetstagare lämnat sitt samtycke till utlåningen.

4. Kortvarig in- och utlåning

In- och utlåning under högst 20 arbetsdagar får ske utan iakttagande av reglerna i punkt 5–6 nedan.

5. Utlåning

Utlåning för längre tid än 20 arbetsdagar ska föregås av förhandling med kontaktombud, eller om sådan saknas, med Byggnads region. Utlåningsperiodens längd får inte överstiga åtta (8) veckor. Överenskommelse om längre utlåning kan dock träffas med Byggnads region.

6. Inlåning

Inlåning för längre tid än 20 arbetsdagar ska föregås av förhandling med kontaktombud eller, om sådan saknas, med Byggnads region.

4. Anlitande av UE

Anlitande av underentreprenör för arbete inom avtalsområdet Överenskommelse om tillämpningsregler avseende 38 § MBL

1. Tillämpningsområde

I 38 § MBL regleras förhandlingsskyldigheten för arbetsgivare som avser att anlita underentreprenör för att utföra arbete inom avtalsområdet för arbetsgivarens räkning eller verksamhet utan att denne ska vara arbetstagare hos arbetsgivaren. För arbete som ligger utanför Plåt- och Ventilationsavtalet finns ingen förhandlingsskyldighet enligt 38 § MBL.

Genom denna överenskommelse ges arbetsgivare möjlighet att tillämpa ett förenklat förfarande som alternativ till förhandlingsskyldigheten enligt 38 § MBL.

Anmärkning

1. Vid anlitande av underentreprenör som inte är bunden av Plåt- och Ventilationsavtalet eller av bemanningsföretag gäller reglerna i 38–40 §§ MBL.
2. I bilaga 5 finns särskilda bestämmelser om förhandling vid anlitande av bemanningsföretag när det finns tidigare anställda med företrädesrätt till återanställning.
3. I bilaga 3 finns särskilda bestämmelser om in- och utlåning mellan företag som är bundna av Plåt- och Ventilationsavtalet.
4. Med arbetsgivare avses i denna överenskommelse kollektivavtalsbundet företag. Krav på kollektivavtal gäller dock inte för s.k. enmansföretag.

2. Förenklat förfarande

Det förenklade förfarandet kan tillämpas då arbetsgivaren i fråga avser att

- anlita en underentreprenör som är bunden av kollektivavtal för ifrågavarande arbete (s.k. enmansföretag undantas från detta krav)
- för arbete inom Plåt- och Ventilationsavtalets tillämpningsområde enligt de villkor som följer nedan.

3. Anlitande av underentreprenör som är medlem i Plåt & Ventföretagen

Arbetsgivarens skyldighet att förhandla enligt 38 § första stycket MBL vid utlämnande av arbete inom avtalets tillämpningsområde är fullgjord när arbetsgivaren säkerställer att underentreprenör som avses anlitas är medlem i Plåt & Ventföretagen. Genom sin medlemshantering svarar Plåt & Ventföretagen för kontrollen att medlemsföretagen innehar F-skattebevis, arbetsgivarregistrering och registreringsbevis.

Anmärkning

Underentreprenör som avses i denna punkt behöver inte tas upp på sådan UE-förteckning som framgår av punkten 4.2 nedan.

4. Anlitande av underentreprenör som inte är medlem i Plåt & Ventföretagen

Arbetsgivarens skyldighet att förhandla enligt 38 § första stycket MBL vid utlämnande av arbete inom avtalets tillämpningsområde är fullgjord när följande förutsättningar är uppfyllda.

4.1 Kontroll av underentreprenör

Arbetsgivare ska kontrollera att underentreprenörer som anlitas uppfyller följande villkor:

- F-skattebevis.
- Momsregistreringsbevis.
- Registreringsbevis.
- Kollektivavtal för ifrågavarande arbete. Detta villkor gäller dock inte för s.k. enmansföretag.
- Hos företaget inte föreligger klara och förfallna fordringar på lön eller annan ersättning.

4.2 Information om underentreprenör, UE-förteckning

Första gången en viss underentreprenör anlitas ska arbetsgivaren skriftligen informera Byggnads region om följande uppgifter om underentreprenören:

- organisationsnummer
- fullständigt namn och adress
- telefonnummer
- e-postadress

Uppgifterna för samtliga underentreprenörer som ska eller brukar anlitas ska sammanställas på en UE-förteckning.

4.3 Granskning av UE-förteckning

Byggnads region ska senast inom två (2) veckor från det att regionen fått information enligt 4.2 ovan underrätta arbetsgivaren om att viss på förteckningen upptagen underentreprenör inte kan godtas då det finns skäl att anta att veto enligt 39 § MBL kan komma i fråga. Lämnas en sådan underrättelse är arbetsgivaren skyldig att förhandla om denne avser att anlita aktuell underentreprenör. Lämnas ingen sådan underrättelse står det arbetsgivaren fritt att anlita de på förteckningen angivna underentreprenörerna.

Anmärkning

Byggnads ska informera arbetsgivaren om vilken region som ska handlägga tillämpningen av denna överenskommelse. Har Byggnads inte informerat om detta, lämnas UE-förteckningen till den region inom vilkens område företaget har sitt säte.

5. Förfarande om det finns skäl att aktualisera veto

Anser Byggnads region att det finns skäl att aktualisera veto enligt 39 § MBL mot en underentreprenör som finns upptagen på UE-förteckningen eller en underentreprenör som är medlem i Plåt & Ventföretagen, ska arbetsgivaren meddelas detta med angivande av skälen för att aktualisera vetot. Lämnas sådan underrättelse är arbetsgivaren skyldig att förhandla om denne avser att anlita aktuell underentreprenör.

5. Bemanning

Överenskommelse om tillämpningsregler vid anlitande av bemanningsföretag

1. Allmänt

I 38 § MBL regleras förhandlingsskyldigheten för arbetsgivare som avser att anlita bemanningsföretag för arbete på avtalsområdet.

Genom denna överenskommelse ges arbetsgivare, som är medlem i Plåt & Ventföretagen och som avser att anlita bemanningsföretag, möjlighet att tillämpa ett förenklat förfarande som alternativ till förhandlingsskyldigheten enligt 38 § MBL. Villkoren för detta framkommer av punkten 3 nedan.

Anmärkning

1. Av punkten 4 nedan finns särskilda bestämmelser samt förhandlingsordning vid anlitande av bemanningsföretag när det finns tidigare anställda som anmält anspråk om företrädesrätt till återanställning.
2. I Plåt- och Ventilationsavtalets bilaga 3 finns särskilda bestämmelser om in- och utlåning mellan företag som är bundna av Plåt- och Ventilationsavtalet.
3. I Plåt- och Ventilationsavtalets bilaga 4 finns särskilda bestämmelser om förhandling vid anlitande av UE.

2. Information

I samband med förhandling enligt 38 § MBL ska arbetsgivaren lämna Byggnads den information om det tilltänkta arbetet som Byggnads behöver för att kunna ta ställning i förhandlingsfrågan. Följande uppgifter behöver dock alltid lämnas om det bemanningsföretag man avser att anlita.

- Organisationsnummer
- Fullständig namn och adress
- Kontaktperson och kontaktuppgifter
- Telefonnummer
- e-postadress
- Arbetsplats
- Starttid och sluttid för bemanningen (ett eller flera tillfällen)
- Om bemanningsföretaget har kollektivavtal
- Antal personer som anlitandet avser

Arbetsgivaren ska även lämna uppgifter om genomsnittslön för de som redan är anställda och som utför samma arbeten hos arbetsgivaren.

Anmärkning

Genomsnittsförtjänsten, som även kallas GFL (genomsnittligt förtjänstläge), är den lön arbetstagaren får då denne är uthyrd.

Arbetsgivaren och berörd Byggnads region kan komma överens om att förhandlingen kan ske genom ett skriftligt förfarande.

3. Förenklat förfarande

Som ett alternativ till förhandlingsskyldigheten ges arbetsgivare som är medlemmar i Plåt & Ventföretagen möjlighet att tillämpa ett förenklat förfarande när återkommande bemanning är aktuell.

Ett förenklat förfarande enligt nedan angivna villkor förutsätter att en förhandling, enligt punkt 1 i bilagan, skett vid tidigare anlitande av det aktuella bemanningsföretaget och att Byggnads då godkänt bemanningsföretaget.

Förteckning över anlitade bemanningsföretag

Varje nytt projekt där bemanning är aktuellt rapporteras in till Byggnads region på en förteckning. Av förteckningen ska samma uppgifter som framkommer av punkten 2 ovan anges.

Anser Byggnads region att det föreligger oklarheter i det inskickade underlaget som inte kan redas ut genom skriftväxling skall ny förhandling enligt 38 § MBL genomföras innan anlitandet.

Granskning av förteckning

Byggnads region ska senast inom två (2) veckor från det att regionen fått information enligt ovan underrätta arbetsgivaren om att bemanningen inte kan godtas då det finns skäl att anta att veto enligt 39 § MBL kan komma ifråga. Lämnas en sådan underrättelse är arbetsgivaren skyldig att påkalla förhandling om denne avser att anlita aktuellt bemanningsföretag. Lämnas ingen sådan underrättelse står det arbetsgivaren fritt att anlita det på förteckningen angivna bemanningsföretaget.

Anmärkning

Byggnads ska informera arbetsgivaren om vilken region som ska handlägga tillämpningen av denna överenskommelse. Har Byggnads inte informerat om detta, lämnas förteckningen till den region inom vilkens område företaget har sitt säte.

Förfarande om det finns skäl att aktualisera veto

Anser Byggnads region att det finns skäl att aktualisera veto enligt 39 § MBL mot ett bemanningsföretag som finns upptaget på förteckningen ska arbetsgivaren meddelas detta med angivande av skälen för att aktualisera vetot. Lämnas sådan underrättelse är arbetsgivaren skyldig att förhandla om denne avser att anlita aktuellt bemanningsföretag.

4. Bemanning vid företrädesrätt till återanställning

Vid anlitande av bemanningsföretag gäller reglerna i 38–40 §§ MBL. Vid anlitande av bemanningsföretag när företrädesrätt till återanställning föreligger hos det anlitande företaget gäller förhandlingsordning enligt nedan.

a) Bakgrund

Parterna uppmärksammar att frågeställningar inom svensk arbetsmarknad har aktualiserats om otillbörliga kringgåenden av företrädesrätten till återanställning genom anlitande av bemanningsföretag enligt lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling. Det har uppgivits att sådana otillbörliga förfaranden i förhållande till gällande rätt har blivit vanligare i takt med att bemanningsbranschen har expanderat. Med bemanningsföretag avses företag enligt definition i nämnd lag.

Mot denna bakgrund inrättar Plåt & Ventföretagen och Byggnads en partsgemensam nämnd med uppgift att tillse att otillbörliga kringgåenden av företrädesrätten till återanställning enligt anställningsskyddslagen inte ska förekomma inom branschen. Införlivandet har skett på så sätt att det inte i nu aktuella hänseenden finns några skillnader mellan lagens och avtalets innebörd.

b) Förhandling, överläggning och tvist om inhyrning

b 1. Förhandling vid inhyrning enligt medbestämmandelagen (MBL)

Förhandling enligt 38 § MBL ska ske med MB-grupp på företagsnivå i rikstäckande företag alternativt berörd region och ska alltid ske om företaget avser anlita bemanningsföretag när det finns tidigare anställda med företrädesrätt till återanställning genom uppsägning på grund av arbetsbrist inom berört turordningsområde och berörd turordningsenhet.

I förhandlingen ska företaget ange skälen för att lösa bemanningsbehovet genom inhyrning av arbetstagare. Förhandlingen ska även omfatta frågan om företagens behov av arbetskraft istället kan tillgodoses genom återanställning av tidigare anställd med företrädesrätt. Vid inhyrning avseende en längre period än fem (5) veckor har MB-grupp och företag att tillsammans överväga möjligheten att täcka hela eller delar av arbetskraftsbehovet genom återanställning istället för att anlita bemanningsföretag.

b 2. Överläggning vid inhyrning lokal förhandling

I det fall parterna inte är överens under 1 har företaget att inom tre (3) arbetsdagar påkalla lokal förhandling från det att förhandling enligt 1 avslutats.

Detta gäller om ett företag avser hyra in arbetskraft genom anlitan av bemanningsföretag under en sammanhängande period om mer än fem (5) veckor, när det samtidigt finns tidigare anställda med företrädesrätt till återanställning genom uppsägning på grund av arbetsbrist inom berört turordningsområde och berörd turordningsenhet där inhyrning ska ske, ska företaget uppta överläggning med MB-gruppen eller om sådan saknas berörd region om inhyrningen enligt nedan.

I överläggningen ska företaget ange skälen för att lösa bemanningsbehovet genom inhyrning av arbetstagare. Överläggningen ska även omfatta frågan om företagens behov av arbetskraft istället kan tillgodoses genom återanställning av tidigare anställd med företrädesrätt.

Lokal förhandling skall vara genomförd inom fem (5) arbetsdagar från det att påkallandet har skett om parterna inte enats om annat.

b 3. Central förhandling och påkallande av skiljenämndsförfarande

Uppkommer i förhandlingen/överläggningen oenighet om huruvida inhyrning längre än fem (5) veckor strider mot 25 § LAS, ska central förhandling påkallas inom tre (3) arbetsdagar av företaget efter avslutad lokal förhandling. Central förhandling ska äga rum inom tio (10) arbetsdagar från påkallandet. De centrala parterna ska verka för en lösning av förhandlingsfrågan vilken beaktar både företagets behov och arbetstagarnas berättigade intressen.

Vid oenighet i den centrala förhandlingen ska arbetsgivarsidan inom tre (3) arbetsdagar från förhandlingens avslutande, hänskjuta saken till skiljenämnd enligt c).

Underlåter arbetsgivarsidan att påkalla lokal eller central förhandling alternativt att hänskjuta saken till skiljenämnd, kan inhyrningen avslutas inom fem (5) veckor från inhyrningens påbörjande utan rättslig påföljd.

Om arbetsgivarsidan påkallar central förhandling i rätt tid och hänskjuter saken till skiljenämnd i rätt tid och nämnden finner att inhyrningen strider mot 25 § LAS, kan inhyrning pågå till dess fem (5) arbetsdagar förflutit från beslut i skiljenämnd utan att inhyrningen är att betrakta som kollektivavtalsbrott.

Förhandling ska bedrivas skyndsamt.

c) Om skiljenämnd avseende inhyrning

Parterna är ense om att inrätta en skiljenämnd enligt nedan.

Förfarandet i skiljenämnden ska vara förenklat och snabbt. Nämnden ska bestå av två (2) ledamöter från Plåt & Ventföretagen och två (2) ledamöter från Byggnads. Nämnden ska även bestå av en (1) opartisk ordförande. Vid oenighet om vem som ska utses som opartisk ordförande, skall Medlingsinstitutet utse ordförande.

Skiljenämnden ska meddela beslut skyndsamt och som regel senast inom femton (15) arbetsdagar från påkallandet. Om någon organisation inte har utsett någon ledamot inom nämnda treveckorsperiod, är skiljenämnden beslutsför med enbart opartisk ordförande.

Ett beslut kan ske även om arbetstagarorganisationen inte efterkommit en begäran att inkomma med skriftligt svaromål. Skiljenämnden ska hålla muntlig förhandling innan ett beslut fattas. Muntlig bevisning får ske om handläggningen trots bevisupptagningen kan ske skyndsamt.

Skiljenämnden ska i beslut förklara om företagets planerade eller vidtagna åtgärd kan anses strida eller strider mot 25 § LAS.

Skiljenämnden behöver inte redovisa skälen skriftligt, men nämnden ska redovisa skälen muntligt till respektive part.

Skiljenämndens beslut är inte att betrakta som en rekommendation utan är rättsligt bindande i den meningen att det ska betraktas som ett kollektivavtalsbrott om i förekommande fall ordningen i b) inte iakttas eller om inhyrningen strider mot 25 § LAS.

Eventuellt ekonomiskt och allmänt skadestånd till tidigare anställd för brott mot företrädesrätten enligt 25 § LAS skall hanteras enligt parternas förhandlingsordning enligt kollektivavtalets Allmänna bestämmelser § 12.

Om företaget följer skiljenämndens beslut ska parterna verka för att avskriva eventuella rättstvister med grund i 25 § LAS. Kan parterna inte enas om att avskriva tvisten hanteras frågan enligt parternas förhandlingsordning i kollektivavtalets Allmänna bestämmelser § 12.

Tappande part i nämnden ska svara för ordförandens samtliga kostnader i övrigt står vardera part sina kostnader.

6. Tillämpningsregler vid anlitande av underentreprenörer (HEA)

1. Entreprenadkedjor och ansvar för huvudentreprenör

Huvudentreprenör enligt bestämmelserna i denna bilaga är första arbetsgivare bunden av Plåt- och Ventilationsavtalet under byggherren.

En arbetsgivare som anlitar en underentreprenör i enlighet med bestämmelserna i Tillämpningsregler vid anlitande av underentreprenör, ska se till att den underentreprenör som anlitas förbinder sig att iaktta bestämmelserna i denna bilaga, om underentreprenören i sin tur anlitar en underentreprenör. En arbetsgivare som är underentreprenör ska till sin beställare rapportera vilken underentreprenör som arbetsgivaren har anlitat. Arbetsgivaren ska också till beställaren vidarebefordra rapporter som denne har fått från en underentreprenör som denne i sin tur har anlitat.

Den som är huvudentreprenör enligt ovan ska sammanställa rapporterna och upprätta en lista över vilka underentreprenörer som denne anlitat på arbetsplatsen och vilka underentreprenörer som dessa i sin tur anlitat på arbetsplatsen (underentreprenörslista).

Byggnads Region har, i syfte att kontrollera efterlevnaden av denna bilaga, rätt att få ta del av de uppgifter i underentreprenörslistan som visar vilka underentreprenörer inom Plåt- och Ventilationsavtalets tillämpningsområde som verkar på arbetsplatsen. Byggnads Region har rätt att få ta del av listan hos huvudentreprenören vid ett arbetsplatsbesök senast fyra arbetsdagar efter det att en skriftlig begäran kom huvudentreprenörens ansvariga produktionsledare på arbetsplatsen tillhanda.

När tvisteförhandling enligt 35 § MBL aktualiserats och det visar sig att en arbetsgivare inte är bunden av Plåt- och Ventilationsavtalet eller förhandlingsvägrar eller inte medverkar i utredningen avseende lönekravet genom att inte överlämna sådant nödvändigt löneunderlag som krävs för att kunna bedöma om arbetstagaren fått korrekt lön och ersättning kan Byggnads Region hos huvudentreprenören begära att tvisten ska bli föremål för överläggningar och utredning.

Överläggningarna och utredningen, som ska genomföras utan dröjsmål, ska syfta till att klarlägga tvisten.

Huvudentreprenören och Byggnads ska i förekommande fall aktivt medverka till att åstadkomma rättelse av berörd arbetsgivare.

Om tvisten inte löses och den berör arbetsplats där medlemsföretag i Plåt & Ventföretagen är huvudentreprenör kan Byggnads inom 30 dagar påkalla att den ska prövas av en särskild nämnd, OR-nämnden. Nämnden består av en representant från Plåt & Ventföretagen och en representant från Byggnads samt en av parterna tillsammans utsedd opartisk ordförande. Förfarandet i nämnden ska vara skriftligt, bedrivs utan dröjsmål samt avslutas med ett beslut vari nämnden avgör huruvida betalningsskyldighet för en arbetsgivare föreligger eller inte. Fordran som varit föremål för nämndens beslut ska anses slutligt reglerad mellan parterna.

För det fall OR-nämnden i sitt beslut finner att betalningsskyldighet föreligger ska skyldigheten utan dröjsmål fullgöras genom den av Plåt & Ventföretagen inrättade OR-fonden. Efter sådan utbetalning kan regressrätt göras gällande gentemot den arbetsgivare som enligt OR-nämndens beslut har betalningsansvar eller mot arbetsgivare som på annat sätt brutit i sina förpliktelser enligt denna bilaga eller mot sin betalningsskyldighet enligt lag. OR-nämnden ska vid sin prövning av krav på lön och annan ersättning, i de fall anspråken inte är ostridiga eller den betalningsskyldige arbetsgivaren inte är bunden av kollektivavtal med Byggnads, beräkna och fastställa betalningsskyldigheten vad avser lön enligt en veckoarbetstid om 40 timmar och en timlön (eller motsvarande omräknad timlön utifrån tillämplig månadslön) som om § 5 Lönenivåer vore tillämplig. Betalningsskyldigheten kan avse högst tolv (12) veckor.

7. Överenskommelse om tillämpning av lagen om facklig förtroendemanns ställning på arbetsplatsen (FML)

1. Lagens tillämpningsområde

Förtroendemannalagen gäller med nedan angivna tillägg och undantag.

Anmärkning

Av Byggnads region till arbetsgivare ingiven anmälan om lokalt skyddsombud eller skyddskommittéledamot innefattar jämväl anmälan jämlikt 1 § 3 stycket i lagen om facklig förtroendemanns ställning.

2. Rätt till betald ledighet

Vid ledighet som avser den fackliga verksamheten på arbetsplatsen, erhåller förtroendemannen ersättning enligt följande:

- a) Förtroendeman som ingår i ackordslag eller ensam har ackord, behåller gällande lönevillkor. Betalningen regleras genom så kallad parallelltidsersättning samtidigt som ackordet regleras.
- b) Förtroendeman som arbetar på tidlön erhåller ersättning enligt för honom eljest gällande tidlön.

3. Utbildning av fackliga förtroendemän

Ledighet bör begäras i god tid innan introduktion och utbildning skall genomföras. Byggnads rekommenderar den lokala organisationen att kallelse även skickas till berörda arbetsgivare.

4. Tillämpningsregler avseende facklig förtroendemannautbildning

Parterna är överens om att eftersträva ett förtroendefullt och praktiskt samarbete mellan parterna såväl lokalt som centralt. Detta är en nödvändig förutsättning för att undvika meningsskiljaktigheter och tvister om vilken typ av facklig utbildning centralt eller lokalt arrangerade, som är ersättningsgrundande för fackliga förtroendemän.

Byggnads åtar sig, avseende centralt framtagen utbildning för fackliga förtroendemän, att före utbildningens igångsättande kalla och informera Plåt & Ventföretagen om utbildningen och dess innehåll. Motsvarande skall gälla för Byggnads region gentemot Plåt & Ventföretagen regionalt avseende lokalt framtagen utbildning.

Byggnads respektive dess regioner skall på begäran av Plåt & Ventföretagen förete utbildningsmaterial för respektive utbildning.

Omfattning och förläggning av erforderlig betald facklig förtroendemannautbildning fastställs efter överläggning mellan företaget, MB-grupp och berörd region.

Företaget, MB-grupp och berörd region skall vid överläggning en gång per år klarlägga respektive facklig förtroendemans uppdrag och verksamhet.

5. Hantering av tidunderlag för planerat fackligt arbete

Tidsplaneringsunderlag avseende planerat fackligt arbete överlämnas till företaget veckovis, om inte annan överenskommelse träffas, på av företaget angiven arbetsdag. Underlaget utformas av parterna, och tillhandahålls av arbetsgivaren.

8. Överenskommelse om företagsanpassad medbestämmande (MB-organisation) inom avtalsområdet

Inledning

Regler rörande lokal arbetstagarorganisation enligt 14 och 20 §§ MBL vid tillämpning av samma lags 11, 12, 19 och 21 §§.

Tillämpningen av överenskommelsen skall ske på sådant sätt att den möjliggör en smidig och snabb hantering av medbestämmandet i respektive företag.

1. Informations- och förhandlingsskyldighet

Företaget fullgör sin informations- och förhandlingsskyldighet gentemot kontaktombud. Kontaktombud äger endast rätt att förhandla om ärenden som faller under 11, 12 och 21 §§ MBL och således ej rörande s.k. rättstvister. Utanför behörighetsområdet faller även handläggningen av 38 § MBL.

2. Utseende av kontaktombud

Inom varje företag utses kontaktombud. För driftställe med högst sju (7) anställda utses ett (1) kontaktombud. För driftställe med fler anställda utses två (2) kontaktombud. Kontaktombud utses bland de i företaget anställda av den lokala fackliga organisationen inom Byggnads.

Förordnande till kontaktombud gäller tills vidare, om inte den lokala fackliga organisationen fattar annat beslut. Förordnandet gäller dock längst till dess anställningen upphör.

Kontaktombudets befogenheter skall skriftligen meddelas företaget. Vid företag med flera driftställen skall finnas en för dessa gemensam MB-grupp för samordnad behandling av övergripande frågor som avses i detta avtal. MB-gruppen skall bestå av representant från respektive driftställe.

Detsamma gäller regional nivå. För varje kontaktombud kan ersättare utses.

Övergångsvis skall, där kontaktombud inte hunnit utses, förhandling ske gentemot den lokala fackliga organisationen. Information enligt 19 § MBL kan i sådant fall ske, om företaget så önskar, till annan av organisationen utsedd facklig förtroendeman.

3. Kontaktombud – facklig förtroendeman

Den som utsetts till kontaktombud är därmed, såvitt gäller MB-frågor enligt detta avtal, utsedd till facklig förtroendeman enligt förtroendemannalagens regler.

Protokollsanteckning

1. Detta innebär ingen inskränkning för den lokala fackliga organisationen att utse sådant kontaktombud till facklig förtroendeman för andra uppgifter enligt förtroendemannalagen.
2. Den lokala fackliga organisationen skall skriftligen meddela respektive företag vem som utsetts till kontaktombud. Motsvarande meddelande skall lämnas till företaget, om den lokala fackliga organisationen beslutat att kontaktombuds förordnande skall upphöra. I samband med anmälan till företaget skall den lokala fackliga organisationen även ange sådan facklig utbildning som kontaktombud redan genomgått inom medbestämmandeområdet och likaledes tidigare genomgången utbildning för facklig förtroendeman.

4. Ledighet och ersättning till kontaktombud

Ledighet och ersättning till kontaktombud regleras enligt kollektivavtalets regler för facklig förtroendeman enligt bilaga 7.

5. Adjunktion

Kontaktombud äger rätt att vid behov begära adjunktion/biträde av facklig funktionär från Byggnads att delta vid förhandling.

6. Koncern

I koncern tillämpas denna överenskommelse för varje bolag för sig.

7. Förhandlingsordning

Lokal förhandling, mellan företag och kontaktombud, skall påbörjas snarast och genomföras med den skyndsamhet som omständigheterna kräver.

Förhandlingsordning enligt kollektivavtalet § 12 skall tillämpas.

9. Arbetsmiljöavtal

1. Gemensamma utgångspunkter, mål och inriktning

Arbetsmiljölagen förutsätter att arbetsgivare och arbetstagare samverkar för att uppnå en bra arbetsmiljö. Branschens företag har i många fall likartad arbetsmiljö beroende på bland annat produktionsteknik, arbetsorganisation och skiftande arbetsplatser.

Olika yrkesgrupper samt flera arbetsgivare är ofta verksamma på bygg-arbetsplatserna, vilket förutsätter att samordning sker av bland annat arbetsmiljöfrågorna.

Utvecklingen inom branschen med ny utrustning, nya metoder, nya material och nya konstruktioner innebär ständigt nya arbetsmiljöförutsättningar.

Parternas gemensamma syfte med detta avtal är att medverka till att minska sjukfrånvaro, arbetsolyckor, arbetssjukdomar och arbetsrelaterade förtidspensioneringar. Detta kan åstadkommas genom en helhetssyn på arbetsmiljön som en integrerad del av företagets produktionsprocess.

Parterna är överens om att ett aktivt friskvårdsarbete är en viktig del av ett framgångsrikt arbetsmiljöarbete i företaget.

Parterna är genom detta avtal överens om att samarbetet i företagen mellan arbetsgivaren och de anställda skall utvecklas och stärkas. Samverkan sker i företagets skyddsorganisation enligt 6 kap i Arbetsmiljölagen.

Parterna noterar att ansvaret för arbetsmiljön är fastställd i gällande lagstiftning på området.

2. Arbetsmiljö

1. Arbetsgivaren ansvarar enligt lag och detta avtal för en säker och tillfredsställande arbetsmiljö. Det innebär bl.a. att arbetsgivaren skall organisera och planera arbetet så att arbetstagaren inte utsätts för fysisk eller psykisk belastning som kan medföra ohälsa eller olycksfall.

2. Anser en facklig förtroendeman eller lokal facklig organisation att arbetsgivaren inte fullgjort sina skyldigheter enligt 1 skall anmälan härom omedelbart göras till arbetsgivaren.
3. Arbetsgivaren skall snarast möjligt överlägga med den fackliga organisationen om vilka åtgärder som ska vidtas.
4. Underlåtenhet att fullgöra skyldigheterna enligt 3 samt där angivet slutligt avgörande utgör kollektivavtalsbrott. Om en arbetsgivare har drabbats av straff eller annan påföljd enligt arbetsmiljölagen på grund av sådan underlåtenhet skall allmänt skadestånd dock inte utgå.
5. Arbetsgivaren är enligt detta avtal skyldig att tillhandahålla ställningar och skyddsutrustning enligt lag och föreskrifter för att tillförsäkra en säker arbetsmiljö. En förutsättning för att arbetsgivaren skall kunna tillhandahålla utrustning enligt ovan är att den obligatoriska riskanalysen har påvisat behovet alternativt att behov påkallats av arbetstagare.
6. Vägran att utföra arbete, där rimliga säkerhetsanordningar icke vidtagits, är ej att betrakta som avtalsstridig arbetsvägran.

Protokollsanteckning

Med facklig organisation enligt 3 avses regionalt skyddsombud (RSO) eller representant med motsvarande kompetens.

3. Samverkan mellan de centrala parterna

Parterna skall utifrån inriktningen enligt punkt 1 inrätta en central arbetsmiljökommitté (CAK). CAK:s uppgift är:

- att handlägga arbetsmiljöfrågor av branschgemensam och övergripande natur. I CAK skall beslut om partsgemensamma arbetsgrupper i särskilda frågor kunna fattas
- att fastställa utbildningens omfattning och utformning
- att tillse att utbildning i arbetsmiljö erbjuds.

Beträffande genomförandet av utbildning i arbetsmiljö regleras detta i särskild överenskommelse mellan parterna.

I CAK ingår två representanter från vardera parten. Beslut skall fattas i enighet.

4. Samverkan i företagen, skyddsombud och lokal facklig organisation

Ansvar för att systematiskt planera, leda och kontrollera arbetsmiljöarbetet samt anpassnings- och rehabiliteringsfrågor i det enskilda företaget, åvilar arbetsgivaren eller den han i sitt ställe utsett enligt Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets kungörelse om systematiskt arbetsmiljöarbete och i övrigt av gällande lagstiftning på området.

Skyddsombud utses bland de anställda i företaget av berörd Byggnads region.

Saknas skyddsombud, skall kontaktombud eller motsvarande fort-löpande hållas informerad om samarbetet i arbetsmiljöfrågor.

Med lokal facklig organisation avses Byggnads region.

5. Regionala skyddsombud

Regionala skyddsombud utses av Byggnads. De regionala skyddsombuden har rätt att utföra skyddsuppdrag och verka på arbetsplatser såsom skyddsombud.

Bland de utsedda regionala skyddsombuden så utser Byggnads region högst sex (6) regionala skyddsombud som har en utökad tillträdesrätt. Ett regionalt skyddsombud med utökad tillträdesrätt har rätt till tillträde och att verka såsom skyddsombud på alla arbetsplatser som omfattas av Plåt- och Ventilationsavtalet.

Samtliga regionala skyddsombud har särskild kompetens och erfarenhet av skyddsarbete. Ett regionalt skyddsombud ska vara lätt identifierbar på arbetsplatsen. De regionala skyddsombud som har utökad tillträdesrätt bör ha nära samverkan med Plåt & Ventföretagens arbetsmiljörådgivare och arbetsmiljöorganisationen på medlemsföretagens arbetsplatser där sådan finns.

Det åligger Byggnads att informera Plåt & Ventföretagen om vilka regionala skyddsombud som har utökad tillträdesrätt i respektive region.

6. Företagshälsovård

Varje företag skall tillhandahålla företagshälsovård där regelbundna hälso- och arbetsmiljöundersökningar för arbetstagare inklusive individuell åtgärdsplan ingår minst vart tredje år. Arbetstagare som fyllt 50 år har rätt att erhålla hälsoundersökning vartannat år.

Företagshälsovården skall byggas på en helhetssyn av företagets arbetsmiljö, arbetsorganisation och rehabiliteringsansvar. Företagshälsovården skall i första hand arbeta förebyggande och utgöra en resurs för företagsledningen.

Företagshälsovården skall vara oberoende, kompetent och kunna lämna förslag på åtgärder avseende såväl enskilda individer som verksamheten i stort.

Företagshälsovårdens inriktning skall styras av företagets behov.

Återföring av resultat från hälsovårdsundersökningarna och eventuella åtgärdsförslag skall överlämnas till företaget. Resultatet av undersökningen skall hanteras så att den enskilda individens integritet inte kränks.

Anmärkningar

1. I begreppen hälso- och arbetsmiljöundersökningar innefattas t.ex. upprättande av hälsoprofil med konditionstest.
2. CAK utarbetar rekommendationer för vilka lägsta krav som skall ställas på företagshälsovård.
3. För sådana forskningsinsatser, kartläggningar m.m. som de centrala parterna beslutat om, förutsätts att den centrala arbetsmiljökommittén får möjlighet att ta del av resultat från hälsoundersökningar m.m.
4. Arbetstagare som kallas till hälsoundersökning erhåller ersättning för förlorad arbetsförtjänst enligt § 2 punkt 18 för den tid hälsoundersökningen omfattar. I förekommande fall utbetalas även reskostnadsersättning.

7. Friskvård

Arbetstagare har rätt att på begäran och mot uppvisande av kvitto erhålla ett årligt friskvårdsbidrag om 3 000 kr. Krav för att ersättning ska utgå är att kostnaden är godkänd som friskvård enligt Skatteverkets regler.

Friskvårdsbidraget proportioneras utifrån anställningstiden det aktuella kalenderåret.

8. Arbetsmiljöutbildning

a) Branschanpassad arbetsmiljöutbildning

Utbildning i arbetsmiljö har till syfte att ge deltagarna kompetens att initiera och genomföra förbättringar inom arbetsmiljöområdet.

Personal i arbetsledande ställning, skyddsombud och ledamöter i skyddskommittéer skall beredas tillfälle att genomgå en branschanpassad arbetsmiljöutbildning.

Utbildningsmaterial och utbildningsplaner skall godkännas av CAK.

Arbetsstagare som deltar i arbetsmiljöutbildning enligt ovan har rätt till bibehållna anställningsförmåner.

b) Handledare

Handledare för arbetsmiljöutbildning enligt ovan skall ha erforderlig kompetens inom arbetsmiljöområdet och kunna leda utbildningen på det sätt aktuell utbildningsplan anger.

9. Tvister

Tvist om tolkning av detta avtal handläggs i enlighet med § 12 i kollektivavtalet.

Tvist om tillämpning av detta avtal behandlas centralt av parterna.

10. Giltighetstid

Denna överenskommelse har samma giltighet som kollektivavtalet i övrigt (§13).

10. Utdrag ur Utvecklingsavtalet § 10

Parterna till detta avtal har sedan tidigare antagit Utvecklingsavtalet med överenskommelse om förslagsverksamhet mellan SAF-LO/PTK av den 9 september 1985. Nedan återges § 10 i nyssnämnda avtal.

Ändring av Utvecklingsavtalet föranleder följdjustering av denna bilaga.

§ 10 Facklig information på betald tid

Facklig medlem har rätt att på betald tid högst fem timmar per år delta i av lokal arbetstagarorganisation ordnade fackliga möten på arbetsplatsen i frågor som rör förhållandet till arbetsgivaren eller som i övrigt har samband med den fackliga verksamheten vid företaget.

Med beaktande av den förbundsanpassning som kan ha gjorts skall den närmare tillämpningen av denna bestämmelse överenskommas mellan arbetsgivaren och den lokala arbetstagarorganisationen. Härvid skall beaktas att möte förläggs så att det medför minsta möjliga störningar för produktionen eller arbetets behöriga gång. I normalfallet förläggs mötet utanför ordinarie arbetstid varvid övertidsersättning utges. Efter lokal överenskommelse kan mötet förläggas på ordinarie arbetstid. Då skall i den betalda tiden inräknas tid som åtgår för förflyttningen till och från mötet.

Med "betald tid" avses följande:

- Arbetstagare, som ingår i ackordslag eller ensam har ackord, behåller gällande lönevillkor. Betalning regleras individuellt genom s.k. parallelltidsersättning samtidigt som ackordet regleras.
- Arbetstagare, som har månadslön eller tidlön åtnjuter individuell ersättning enligt för denne eljest gällande regler.
- Beträffande rätten till övertidsersättning gäller reglerna för vederbörande arbetstagare enligt för honom eljest tillämpliga regler.

- Restid utanför ordinarie arbetstid berättigar ej till särskild ersättning.
- Ersättningen för närvaro vid informationen är en ren betalningsregel. Tiden, som är semesterlönegrundande, är ej att anse som arbetad tid i arbetstidslagens respektive arbetstidsavtalets mening.

11. Bygglösen och fördjupad kontroll

Parterna är överens om att Plåt & Ventföretagens medlemsföretag ska anslutas till ett för verksamhetsområdet och Plåt- och Ventilationsavtalet anpassat LÖSEN-system. Detta system ska inkludera såväl granskning som statistik.

1.1 Granskning

Byggnads region äger rätt att fortlöpande granska att arbetstagare får avtalsenlig lön. Arbetsgivare är skyldig att senast den 30:e varannan månad se till att Byggnads får tillgång till nedan angivna granskningsuppgifter.

Byggnads är skyldig att säkerställa att personuppgifter som ingår i granskningsunderlaget med avseende oorganiserade arbetstagare och arbetstagare som är medlemmar i andra fackförbund inte vid något tillfälle kan identifieras av Byggnads.

1.2 Granskningsunderlag

Byggnads ska avseende sina medlemmar få tillgång till samtliga uppgifter i 1–8 nedan. Avseende oorganiserade arbetstagare och arbetstagare som är medlemmar i andra fackföreningar ska Byggnads endast få tillgång till uppgifterna i 3–8 nedan.

1. Personnummer
2. Namn
3. Fördelningstal vid ackord
4. Yrkeskod
5. Löneform (tidlön eller prestationslön)
6. Löneperiod
7. Lönesumma avseende arbetade timmar aktuell löneperiod*
8. Antal arbetade timmar aktuell löneperiod

* I lönesumman ingår inte tilläggsersättningar t.ex. ersättning för obekväm arbetstid, övertidsersättning och kostnadsersättningar samt övriga ersättningar avseende tid då arbetstagaren inte har arbetat t.ex. semesterersättning, sjuklön etc.

Företag ska utöver ovanstående till Byggnads lämna uppgift om företagets namn och organisationsnummer. Vidare ska företag lämna uppgift om lönesumma för tim- respektive månadsavlönade avseende arbetade timmar aktuell löneperiod samt fastställd månadslön.

Utöver ovan angivna uppgifter har Byggnads region rätt att genom besök hos arbetsgivaren ta del av övrigt nödvändigt underlag för att kunna bedöma om arbetstagare fått korrekt lön och ersättning.

° 2.1 Fördjupad kontroll av löner och ersättningar

Byggnads region respektive Byggnads ska, i sådan omfattning som Byggnads region finner lämpligt med undantag för när Plåt & Ventföretagen åberopar veto, företa fördjupad kontroll och har då rätt att granska att samtliga arbetstagare som är verksamma på avtalsområdet har fått korrekt lön och ersättning. Vad som stadgas nedan gällande Byggnads region gäller också Byggnads.

2.2 Begäran om fördjupad kontroll

Vid skriftlig begäran om fördjupad kontroll ska arbetsgivaren skyndsamt, dock senast inom två veckor från begäran, översända en urvalslista enligt punkt 2.3 till Byggnads region. Arbetsgivaren ska dela urvalslistan via av Byggnads region skriftligen anvisat förfarande för fildelning.

Efter att arbetsgivaren mottagit skriftligt besked från Byggnads region om vilka arbetstagare som valts ut för kontrollen, ska arbetsgivaren inom tre veckor överlämna nedan angivna dokument till Byggnads region. Arbetsgivaren och Byggnads region kan enas om en längre tid för överlämnandet av dokumenten.

2.3 Omfattning och urval

Begäran om kontroll ska avse arbetet i en viss region såvida inte begäran görs av särskilt utsedd person som har rätt att utföra kontroller i flera regioner.

Urvalet av vilka arbetstagare som ska omfattas av kontrollen sker genom att arbetsgivaren sänder en lista till Byggnads berörda region innehållandes arbetstagarnas förnamn, initial på efternamn, fördelningstal och antal månader i anställning under de senaste 24 månaderna.

Från listan kan Byggnads region välja ut högst tio (10) arbetstagare. Om kontrollen avser fler än en region gäller antalet arbetstagare per region.

2.4 Underlag som ska ingå vid fördjupad kontroll

Arbetsgivaren ska överlämna nedanstående dokument för de arbetstagare som ingår i urvalet för kontrollen.

- anställningsavtal, eventuellt kompletterande skriftligt anställningsavtal i de fall arbetstagaren är utstationerad samt ursprungligt anställningsavtal för det fall arbetstagaren har fått fler än ett
- lönespecifikationer för en period av två hela kalenderår bakåt i tiden
- tidssedel/tidrapport för en period av två hela kalenderår bakåt i tiden samt de uppgifter som finns i ID06 Stamp Rapport Plus (antalet individer och totalt arbetad tid för dessa individer och loggningsindex). För det fall arbetsgivaren använder annat system än ID06 ska motsvarande uppgifter lämnas ur det systemet.
- eventuell arbetstidsöverenskommelse
- aktuell övertidsjournal och föregående kalenderårs övertidsjournal
- intyg över individuellt gjorda utbetalningar av löner och andra ersättningar de senaste sex månaderna
- uppgift över redovisad och inbetald skatt till Skatteverket eller annat lands skattemyndighet de senaste två kalenderåren
- eventuella A1-intyg
- FORA-kvittenser avseende de två senaste kalenderåren

2.5 Överlämnande av underlag för kontroll

Arbetsgivaren ska dela dokumenten via av Byggnads region skriftligen anvisat förfarande för fildelning, inom den tidsperiod som framgår av punkten 2.2.

På de underlag som översänds ska namnet minimeras till förnamn och första initial i efternamnet. Personnumret ska minimeras till födelsedatum. Uppgift om mejladress och telefonnummer ska tas bort.

2.6 Veto

Plåt & Ventföretagen har rätt att åberopa veto om Byggnads region missbrukar rätten att begära kontroll.

2.7 Rättelse och förhandlingsordning

Efter att fördjupad kontroll enligt punkten 2.1 har genomförts och Byggnads region skriftligen har påpekat de felaktigheter som upptäckts, har arbetsgivaren en (1) månad på sig att rätta de fel som regionen påpekar. Rättelse ska ske avseende samtliga arbetstagare även om endast ett antal av dem varit föremål för kontroll. Regionen har rätt att kontrollera att rättelse har skett.

Förhandlingsordningen i § 12 gäller med följande avvikelser.

Vid tvisteförhandling som föranletts av en fördjupad kontroll räknas tvåårsfristen för tvistens omfattning, enligt § 12 punkten 3.1.1, från den tidpunkt då regionen begärde fördjupad kontroll.

Lokal tvisteförhandling som grundar sig på en fördjupad kontroll bör vara slutförd inom fyra (4) månader efter att motparten fått ta del av förhandlingsframställan.

2.8 Arbetsgivare som är bunden av Plåt- och Ventilationsavtalet genom hängavtal

För arbetsgivare som är bunden av Plåt- och Ventilationsavtalet genom hängavtal gäller inte punkt 2.3 första stycket och punkt 2.6 ovan.

För hängavtalsbundet företag gäller att Serviceavgiften kompletteras med en tillsynsavgift som bestäms årligen av Byggnads. Avgiften är hänförlig till kostnaderna för att genomföra fördjupade kontroller inom avtalsområdet. Avgiften anslås på www.byggnads.se/arbetsgivare

Anteckningar till förhandlingsprotokollet

Om Byggnads region och arbetsgivaren konstaterar att rättelse vidtagits har Byggnads region eller Byggnads inte rätt att begära skadestånd för de felaktigheter som korrigerats.

Byggnads ska informera Plåt & Ventföretagen om vilka personer som har central fullmakt att kontrollera arbetsgivare i fler regioner samt när sådan kontroll sker.

I samband med begäran om fördjupad kontroll samt vid beräkning av tidsfrister hänförliga till kontrollen bör hänsyn tas till jul- och nyårshelger samt huvudsemester.

3. Granskningsförfarande av UE på arbetsplats organiserat av huvudentreprenören

Om underentreprenör bunden av Plåt- och Ventilationsavtalet, inte inom sex veckor från underrättelse har svarat upp mot Byggnads skriftliga begäran om att ta del av granskningsunderlag enligt bilaga 11 Bygglösen, kan Byggnads hos huvudentreprenören begära att denne organiserar en överläggning på berörd arbetsplats för att där ta del av efterfrågat underlag för de arbetstagare som är verksamma på arbetsplatsen.

Detta förfarande ska användas av Byggnads vid skäligen misstanke om kollektivavtalsbrott avseende lön och ersättning. Vid överläggningen ska en behörig företrädare för underentreprenören delta, lämpligen ska även anlitande entreprenör delta. Företrädaren ska uppvisa underlaget enligt bilaga 11 punkt 2.4 för arbetad tid på berörd arbetsplats.

Mötet skall hållas inom åtta arbetsdagar från att sådan begäran skriftligen tillsänds huvudentreprenören och berörd underentreprenör om inget annat överenskommes.

Utbildningsavtal

1. Inledning

Följande avtal beträffande utbildning inom byggnadsplåtslageri och ventilationsarbeten har träffats mellan Plåt & Ventföretagen och Svenska Byggnadsarbetareförbundet.

Utbildning enligt detta avtal kan förmedlas av företag bundet av kollektivavtalet, eller annan, av PVYN godkänd, utbildningsanordnare. Utbildningsanordnare skall samverka med branschens parter samt ha erforderlig kompetens och utrustning.

Parterna är överens om att aktivt utveckla branschen och dess utbildningar för byggnads- och ventilationsplåtslageri och ventilationsmontörer.

Utbildningsavtalet har en ömsesidig uppsägningstid om tre (3) månader.

2. Plåt- och Vent Yrkesnämnd (PVYN)

Frågor rörande yrkesutbildningen i denna bransch handhas av en central yrkesnämnd, Plåt- och Vent Yrkesnämnd (PVYN), vars verksamhet regleras i särskild arbetsordning.

3. Utbildningens form och omfattning

Utbildningen omfattar byggnadsplåtslagare, ventilationsplåtslagare och ventilationsmontörer. Utbildningsvägar är:

- **Grundutbildning (gymnasieskola, vuxenutbildning)**

Med grundutbildning avses av branschen godkänd yrkesutbildning inom gymnasieskolan eller annan utbildningsanordnare. Utbildningen avslutas med gymnasieexamen eller motsvarande examensprov.

- **Färdigutbildning (i företag)**

Med färdigutbildning avses den fortsatta utbildningen som anställd på ett företag. För byggnads- och ventilationsplåtslagare ska utbildningen innehålla ett teoretiskt prov vid cirka 4 000 timmar och avslutas med en yrkesexamen enligt punkt 7.

– **Företagslärling (grund- och färdigutbildning i företag)**

Med utbildning som företagslärling avses de som anställts i företag och får hela sin utbildning som anställd på företaget. För byggnads- och ventilationsplåtslagare ska utbildningen innehålla ett teoretiskt prov vid cirka 4 000 timmar och avslutas med en yrkesexamen enligt punkt 7.

Total utbildningstid för ovanstående utbildningsformer är 6 800 timmar för byggnadsplåtslagare och ventilationsplåtslagare.

För ventilationsmontörer är total utbildningstid 5 800 timmar. Dessa utbildningsformer medför rätt för den anställde att avlägga yrkesexamen för att få ett yrkesbevis.

4. Utbildningskontrakt

En förutsättning för utbildningskontrakt är att arbetsgivaren har möjlighet att bereda utbildning enligt detta avtal.

För den som är anställd och som genomgår grund- eller färdigutbildning enligt detta avtal skall utbildningskontrakt tecknas. Arbetsgivaren ska så snart som möjligt, senast inom åtta (8) veckor, registrera den anställde i PVYN:s lärlingsregister (Hubben). När denna registrering är genomförd är den anställde lärling och arbetsgivaren förbinder sig att ge lärlingen grund- och färdigutbildning enligt detta avtal.

Lärotiden räknas från och med dagen för utbildningskontraktets tecknande.

5. Tillgodoräkande av utbildning

För grundutbildning omvandlas uppnådda gymnasiepoäng till timmar. Bonus utges med 300 timmar. Tak för grundutbildning och bonus är 2 800 timmar.

Utöver grundutbildning och bonus får feriearbete och annan arbetslivserfarenhet tillgodoräknas, dock högst 600 timmar. Antalet godkända timmar fastställs av PVYN.

Lärling som utbildas enligt detta avtal och som vill åberopa utbildning / yrkeserfarenhet för att tillgodoräkna denna tid, skall styrka detta senast då utbildningskontrakt enligt punkt 4 skrivs.

6. Obligatorisk utbildning

Vid obligatorisk utbildning utges ersättning med bibehållen lön samt traktamente enligt § 7 punkt 1 d) Traktamente till lärlingar i vissa fall.

6.1 Byggnads- eller ventilationsplåtslageri

Den som genomgår yrkesutbildning med inriktning mot byggnads- eller ventilationsplåtslageri enligt detta avtal, och som inte genomgått 3-årig gymnasieutbildning eller annan av PVYN motsvarande godkänd utbildning, skall delta i av PVYN anordnad eller anvisad utbildning för yrket, vilken normalt omfattar fyra (4) kurser på vardera 120 timmar.

6.2 Ventilationsmontering

- Den som genomgår yrkesutbildning med inriktning mot ventilationsmontering enligt detta avtal, och som inte genomgått 3-årig gymnasieutbildning eller annan av PVYN motsvarande godkänd utbildning, skall delta i av PVYN anordnad eller anvisad utbildning för yrket, vilket omfattar upp till två (2) veckor. Omfattningen av kompletterande utbildning fastställs av PVYN i samband med tecknande av lärlingskontrakt.

7. Yrkesexamen

Yrkesexamen för byggnadsplåtslagare och ventilationsplåtslagare avläggs normalt efter 5 400 timmars utbildningstid. Efter godkänt prov och 6 800 timmars utbildningstid utfärdar PVYN yrkesbevis.

Yrkesexamen för ventilationsmontörer avläggs normalt efter 4 400 timmars utbildningstid. Efter godkänt prov och 5 800 timmars utbildningstid utfärdar PVYN yrkesbevis.

Lärlingen bokar tid för yrkesexamen i PVYN:s lärlingsregister (Hubben)

För lärling som inte bokar, uteblir eller underkänns vid sin första yrkesexamen förlängs utbildningstiden med 900 timmar. Ny examen får avläggas efter sex (6) månader för det praktiska provet eller tre (3) månader för det teoretiska provet. En förlängd utbildning avbryts vid godkänd yrkesexamen. Efter tre (3) underkända yrkesexamen sker ny examen mot självkostnadspris.

Byggnadsplåtslagare, ventilationsplåtslagare och arbetstagare enligt kollektivavtalets § 5 punkt 2 grupp 2 kan få avlägga yrkesexamen om bransch- och yrkeserfarenhet kan styrkas med minst 10 000 timmar. Motsvarande för ventilationsmontörer gäller efter 8 000 timmar.

8. Särskilda skyldigheter vid anställning för yrkesutbildning enligt detta avtal

Arbetsgivaren skall se till att:

- lärlingens utbildning blir så varierande som möjligt inom ramen för företagets verksamhet,
- lärlingen får systematisk undervisning och tillägnar sig goda kunskaper och färdigheter för yrket,
- lärlingen följer anvisningar för rapport och attest av arbetad tid i Hubben
- lärlingen genomför anvisad uppföljning av utbildningen,
- lärlingen deltar i av PVYN anvisad utbildning,
- lärlingen anmäler sig till, och avlägger yrkesexamen,
- utsedda handledare på företaget har erforderlig kompetens och ges tid för sitt uppdrag.

Lärlingen skall:

- utföra alla till yrket hörande arbets- och utbildningsuppgifter efter arbetsgivarens eller handledares anvisningar,
- delta i av PVYN anvisade kurser och prov som åligger lärlingen enligt utbildningskontraktet och detta avtal samt följa de regler som PVYN fastställt för såväl studier som inkvartering,
- efter anmälan avlägga yrkesexamen.

9. Introduktion för lärlingar

Arbetsgivaren eller den han utser skall ge lärlingen introduktion enligt den av PVYN framtagna Handledarguiden. Introduktionen genomförs omedelbart efter anställningens början. Lärlingen får inte delta i företagets produktion innan introduktionen är genomförd. Introduktion skall även ges till elever under grundutbildning (APL / praktik).

Om det finns ett skyddsombud på företaget ska denne medverka i introduktionen. Utöver företagsinterna rutiner ska introduktionen alltid beröra arbetsmiljöfrågor som exempelvis personlig skyddsutrustning, skyddsräcken, takskyddsanordningar, stegar, ställningar och maskiner och så vidare.

10. Handledare, uppdrag och ersättning

På företaget ska minst en handledare utses. Handledaren ska ha kompetens och ges tid för sitt uppdrag. Handledaren ansvarar för att lärlingen deltar i olika typer av arbete, för att garantera utbildningens bredd. Handledaren ansvarar också för att göra avstämningar av lärlingens kunskaper.

Om anställd som arbetar på ackord utses till handledare för lärling eller elev från gymnasieskolan på arbetsplatsförlagt lärande (APL) skall denne ha särskild ersättning från arbetsgivaren för den mertid som åtgår för handledaruppdraget. Ersättningens storlek bestäms i uppgörelse mellan arbetsgivaren och handledaren. Handledaren kan avsäga sig uppdraget om uppgörelse om särskild ersättning inte kan nås.

11. Lokala Yrkeskommittéer (LY)

Inom varje län eller annat geografiskt område skall LY utses. LY:s sammansättning och arbetsområde regleras i särskilda instruktioner fastställda mellan de centrala parterna.

12. Huvudyrkesombud (HYO)

Huvudyrkesombud utses av den fackliga organisationen och skall ingå i LY. De centrala parterna har i särskilt avtal fastställt särskilda instruktioner för HYO:s arbete.

13. Överklagande av beslut fattade av PVYN

Arbetsgivare eller lärling kan inom en (1) månad begära omprövning av beslutet i utbildningsfrågor. Begäran ska ske skriftligen till PVYN.

PVYN:s omprövningsbeslut kan skriftligen överklagas till Plåt & Ventbyrå inom en (1) månad efter att beslut meddelats.

14. Skadestånd i visst fall

Arbetsgivare som inte beordrar lärling att delta i kurs eller yrkesexamen som bokats blir ersättningsskyldig om detta sker utan giltigt skäl.

Lärling som utan giltigt skäl uteblir från bokad kurs eller yrkesexamen är skyldig att utge ersättning till PVYN för uppkommen skada.

Avbokning av kurs eller yrkesexamen kan ske fram till en (1) månad före startdatum.

15. Övriga tvister

Övriga tvister med anledning av detta utbildningsavtal handlägges i enlighet med MBL:s regelverk.

Förteckning av överenskommelser mellan parterna som ej intagits i detta tryck

Bilaga 10: Utvecklingsavtal

Övriga bilagor

- Avtal om förslagsverksamhet SAF-LO-PTK.
- Överenskommelse gällande gränserna mellan måleri- och plåtslageriyrkenas arbetsområden.
- Arbetsmiljöutbildning.
- Överenskommelse om gemensam lönestatistik / Bygglösen.
- Tillämpningsanvisningar avseende icke nivåhöjande löneökningar.

Register

A

ackord 23–24, 26–35
    beräkningsexempel 33
allmänna kommunikationer 51
anställningsavtal 76–77
anställningsskydd 76
arbete utomlands 49
arbetsfria dagar 16
arbetsgivarintyg 79
Arbetsmiljöförordningen 65
Arbetsmiljölagen 65, 100–102
arbetsmiljöregler 64–65
arbetsmiljöutbildning 104
Arbetsmiljöverket 65, 102
arbetsorder 63
arbetsplatsanmälan 63
arbetsskada 62
arbetsskyldighet 70
arbetstid 10–22
arbetstidsförkortning 17
avgångsbidrag 61
avtalsgruppsjukförsäkring 61
avtalshöjning 26
avtalspension 61

B

begravning 19
belysning 63
bemanning 87–92
beräkningsexempel 33
betald ledighet 19, 95
bygglösen 107
bänkpåls 27, 63

D

delmätning 30
dygnsvila 13

E

egenkontroll 9
entreprenadkedjor 93

F

facklig förtroendeman 95–99
flectid 11
fridag (arbetsfria dagar) 16
friskvårdsbidrag 103
förbandslåda 66
fördelning av ackord 32
fördelningstal 32, 38–40
företagshälsovård 103
förhandlingsordning 35, 64, 87, 89, 92, 99, 101
förhandlingsordning vid tvist 67
förhandlingsskyldighet 80, 84, 87, 88, 97
förhandsmätning 28
förrättningsbidrag 49
förskott 30
förstadsagsintyg 46
förtroendemannautbildning 96
föräldralön, se föräldrapenningtillägg
föräldrapenningtillägg 62

G

- granskning
  - avtalsenlig lön 107–111
  - av UE-förteckning 86
  - av Bemanningsförteckning 89

H

- handledare
  - arbetsmiljöutbildning 104
  - för lärling 64, 116
- helgdagar 16
- helgdagar (arbetsfria dagar) 16
- helglön 17
- huvudsemester 57
- huvudyrkesombud 77, 116

I

- ID 06 63
- identitetsbricka 63
- inarbetande av tid 16
- information
  - enligt MBL 97
  - facklig information på arbetstid 105
  - om anlitande av under-entreprenör 86
  - vid bemanning 87
  - om regionala skyddsombud 102
- inhyrning 87–92

K

- kompensationsledighet 11, 13–16
- koncern 99
- kontaktombud 63, 68, 83, 97–99
- kontroll av underentreprenör 85
- kontroll och rättelse 8
- kostförmån 48

L

- ledighet 16–17
  - fackligt arbete 20, 95
  - kontaktombud och förtroendeman 98
  - permission 19
- logi 48
- lokal arbetstagar-organisation 68, 97, 105
- lokal facklig organisation 101
- lunch (måltidsuppehåll) 12
- lärling 37–42, 64, 76–77
  - traktamente 49
  - utbildning 112–117
- löneform 23–25
- lönegranskning 107
- löneprecifikation 54
- lönestatistik 118
- lönetvist 35, 69
- löneutbetalning 53

M

- maskiner 63
- medbestämmande 95–99
- målningsarbete 65, 77
- månadslön 20, 24, 40–42

N

- nattvila 12
- nära anhörig 19

O

- obligatorisk utbildning 37, 49, 114
- Ob-tillägg 13–14
- omställningsförsäkring 62
- ordningsregler 63
- OR-nämnden 94
- ostridigt belopp 34
- otjänlig väderlek 63, 64

P

parallelltidsersättning 45, 95, 105
 pensionsavsättning 62
 permission 19
 permittering 53, 80–82
 permitteringslön 80
 personalutrymmen 66
 personförsäkring 61–62
 personlig skyddsutrustning 64, 101, 116
 premiebefrielseförsäkring 62
 provanställning 76

R

rakt ackord 23–24
 raster 12
 reskostnadsersättning 48–52
 restidsersättning 48–51
 resultatbonus 25
 ränta 55, 71

S

samverkan i företagen 102
 semesterersättning 56
 semesterförläggning 57–59
 semesterlagen 56
 semesterlön 56
     utbetalning 60
 sjukanmälan 46
 sjukdom 19, 59, 61, 62
 sjuklön 43–47
 skadestånd
     redovisning i Hubben 38
     semesterlön 69
     uppsägning 76
     yrkesexamen 117

skyddskläder 64, 65
 skyddsombud 95, 101, 102, 116
 skyddsskor 65
 smittbärare 47
 snöskottning 66, 77

T

tidlön 23–24
 tidnotor 11, 26, 53
 tidsbegränsad anställning 77
 tidsfrist 68
 tillfällig anställning 77
 tillfällig arbetsplats 50, 63
 tillägg för obekväm arbetstid 13
 timlön 23–24, 41–42
 timtidsuppgifter 29, 31
 tjänstegrupplivförsäkring 61
 tjänstledighet 20, 79
 traktamente 48–50, 114
 trygghetsförsäkring vid arbetsskada 62
 turordning 76–78
 tvist 34–35
     ackord 32, 34
     ackordslön 35
     ackordsräkning 34
     anställningsskydd 69
     arbetsmiljöavtal 104
     arbetsskyldighet 70
     förhandlingsordning 67
     inhyrning 90–92
     lönetvist 69
     semesterlön 69
     utbildningsavtal 117

Register

U

underentreprenör 84–86, 93–94
underentreprenörslista 93
underrättelse om
    bemanning 89
    beredskapstjänst 10–11
    förläggning av semester 57, 59
    invändning mot UE-förteckning 86
uppsägning omställningsförsäkring 62
uppsägning 76–79
uppsägningstid 76

utbetalning 29–30, 53–55
    ackordsöverskott 34
    lön 53
    semesterlön 60
utbildning 112–117
utbildningskontrakt 37, 77, 113
utbildningstid 113, 114
utvecklingsavtal 105
UVA-tid (facklig information
    på arbetstid) 105

V

varsel 77
veckovila 13
verktyg 28, 51, 63–64
visstidsanställning 77
väntetidsersättning 27, 55

Y

yrkesexamen 114
yrkesgruppering 36
yrkesnämnd 112

Å

återanställningsrätt 78

Ö

överdragskläder 65
övertid 14–15
    rast vid övertid 12
övertidsersättning 15, 105

Inlaga: Laila Fasth, Mix Grafiska AB

Omslag: Fotograf Niklas Krog

Omslag: Bearbetning Ida Fredriksson, Plåt & Ventföretagen

Tryck: Mix Grafiska AB, Sverige, 2025

PLÅT & VENTFÖRETAGEN

pvforetagen.se

BYGGNADS

byggnads.se